

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ÚKOLY A PRAVOMOCI PŘÍSLUŠNÍKŮ
BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ**

Autor práce: Petra Jíšová, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: doc. JUDr. PhDr. Jiří Bílý, CSc.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2023

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Petra Jišová, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost
Forma studia: Kombinovaná
Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Úkoly a pravomoci příslušníků bezpečnostních sborů

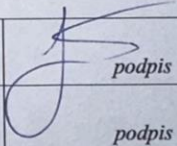
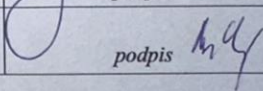
Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Tasks and powers of members of the security forces

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií
Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů):
doc. JUDr. PhDr. Jiří Bílý, CSc.

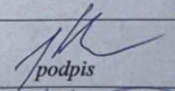
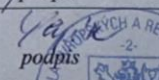
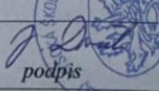
Datum zadání bakalářské práce: 11/2022

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bakalářské práce bude analyzovat úkoly a pravomoci příslušníků Policie ČR. Zjistit, zda pravomoci, které mají k dispozici, jsou dostatečné k plnění úkolů v oblasti veřejného pořádku. Vedlejším cílem je za použití metody dotazování a techniky řízených rozhovorů provedených s příslušníky Policie ČR, obvodního oddělení Úněšov zjistit, zda jsou jejich pravomoci dostatečné, aby byli schopni plnit úkoly v oblasti veřejného pořádku.

Student: Petra Jišová, DiS.	25.11.2022 datum	 podpis
Vedoucí práce: doc. JUDr. PhDr. Jiří Bílý, CSc.	26.11.2022 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	7.2.2023 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	9.2.2023 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	14.2.2023 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu doc. JUDr. PhDr. Jiřímu Bílému, CSc. za jeho cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Dále bych moc ráda poděkovala panu Jakobu Sienbentritt z Policejního prezidia v Mnichově, který mi poskytl veškeré informace týkající se úkolů a pravomocí příslušníků bavorské policie. Dále mne upozornil na spolupráci německé a české policie.

ABSTRAKT

JÍŠOVÁ, P. *Úkoly a pravomoci příslušníků bezpečnostních sborů: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2023., s. 73
Vedoucí bakalářské práce: doc. JUDr. PhDr. Jiří Bílý, CSc.

Klíčová slova: policie, úkoly, bezpečnostní sbor, pravomoci, bezpečnost, lidská práva, příslušník

Bakalářská práce bude zpracovávat úkoly a pravomoci příslušníků bezpečnostních sborů. Vybraným bezpečnostním sborem v této práci je Policie České republiky. Teoretická část se bude věnovat stručné charakteristice, kdo stojí v čele Policie ČR, co obsahuje etický kodex PČR, jakými útvary Policie ČR disponuje, jaké jsou podmínky pro přijetí do služebního poměru, služební hodnost a hodnostní označení, jaké úkoly musí příslušníci plnit a jaké pravomoci příslušníci mají. V teoretické části bude také zahrnuta Ústava a Listina základních práv a svobod, neboť o ně nepřímo opírají úkoly a pravomoci příslušníků. Bude zde mimo jiné menší porovnání úkolů a pravomocí příslušníků německé policie.

Empirická část se bude věnovat tomu, zda pravomoci příslušníků jsou dostatečné k plnění úkolů v oblasti veřejného pořádku. V této části budou popsány vědecké metody, kterými by měla být shledána dostatečnost či nedostatečnost právních nástrojů vybraného bezpečnostního sboru. Empirická část zde bude prováděna prostřednictvím dotazníkového šetření a řízenými rozhovory.

ABSTRACT

JÍŠOVÁ, P. *Tasks and powers of members of the security forces: Bachelor Thesis*.
České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2023. pp. 73
Supervisor: doc. JUDr. PhDr. Jiří Bílý, CSc.

Key words:

The bachelor thesis will deal with the tasks and powers of members of the security forces. The selected security force in this work is the Police of the Czech Republic. The theoretical part will be devoted to a brief description of who is at the head of the Police of the Czech Republic, what the Code of Ethics of the Czech Republic contains, what departments the Police of the Czech Republic has, what are the conditions for admission to service, rank and rank designation, what tasks must be performed by members and what powers members have. The theoretical part will also include the Constitution and the Charter of Fundamental Rights and Freedoms, as they indirectly support the tasks and powers of members. Among other things, there will be a small comparison of the tasks and powers of members of the German police.

The empirical part will focus on whether the authorities' powers are sufficient to fulfill tasks in the area of public order. This part will describe the scientific methods by which the adequacy or inadequacy of the legal instruments of the selected security force should be found. The empirical part will be conducted here through a questionnaire survey and guided interviews.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	12
2 Ústava.....	13
2.1 Vývoj Ústavy České republiky.....	13
2.2 Současná Ústava.....	15
3 Listina základních svobod.....	17
4 Bezpečnostní politika a bezpečnostní systém	20
5 Policie České republiky.....	21
5.1 Organizace a činnost	21
5.2 Policejní prezident.....	22
5.3 Útvary s celostátní působností a krajská ředitelství	23
5.4 Etický kodex a Základní povinnost příslušníků	24
5.5 Služební hodnost a hodnostní označení.....	28
5.6 Podmínky pro přijetí do služebního poměru	30
6 Úkoly příslušníků Policie ČR.....	31
7 Pravomoci příslušníků Policie ČR	35
8 Porovnání Německé policie a České policie.....	41
8.1 Úkoly bavorské policie.....	41
8.2 Pravomoci bavorské policie	42
8.3 Spolupráce mezi německou a českou policií.....	45
9 Empirická část.....	46
9.1 Dotazníkové šetření	46
9.2 Řízený strukturovaný rozhovor	57
9.2.1 Příslušník PČR č. 1	58
9.2.2 Příslušník PČR č. 2	60
Závěr	62
Seznam použitých zdrojů	64

Seznam zkratek	66
Seznam obrázků a grafů	67
Seznam příloh.....	68
Přílohy	69

Úvod

Prioritou v České republice, ale i v dalších zemích je bezpečnost státu. Bezpečnost je zajišťována ozbrojenými silami, ozbrojenými bezpečnostními sbory, záchrannými sbory a havarijní službou.

Tato bakalářská práce je zpracována na téma „Úkoly a pravomoci příslušníků bezpečnostních sborů“ a je rozdělena do několika samostatných kapitol. Vybraným bezpečnostním sborem v této práci je Policie České republiky. Toto téma jsem si zvolila z důvodu toho, že si myslím, že velmi podstatné znát veškeré úkoly a pravomoci příslušníků Policie České republiky. Především pravomocemi se tato práce zabývá v praktické části, kde se za pomoci dotazníkového šetření a řízenými rozhovory snažím zjistit, zda dosavadní pravomoci těchto příslušníků jsou dostatečné v oblasti veřejného pořádku. Myslím si, že je důležité, aby veřejnost (občané) věděli, znali či měli přehled o tom, jaké úkoly příslušník policie zastává a jakými pravomoci příslušník policie disponuje. Veřejnost v tomto ohledu může být brána jako taková „kontrola“ nad činností Policie (jako celku). I když jsou pravomoci příslušníků policie stanoveny zákonem, může dojít ze strany policisty k porušení či překročení těchto pravomocí. Prostřednictvím pravomoci lze umožnit zásah do lidských práv a svobod, a proto by se s pravomocemi mělo zacházet velmi citlivě.

První kapitolou této práce je ústava, neboť tzv. základním kamenem. Základním kamenem proto, že v ústavě jsou rozděleny moci ve státě. Jednou z nich je moc výkonná kam patří prezident, vláda, ministerstva a další. Právě ministerstvo vnitra má ve svém gesci Policii České republiky. V této kapitole je popsán vývoj ústavy od doby habsburské monarchie až po současnou ústavu.

Druhá část se věnuje velmi citlivému tématu, kterým jsou lidská práva. V tomto případě je konkrétně Listina základních práv a svobod. V této části jsou popsány základní lidská práva, která mohou být ze strany Policie České republiky dotčena. Zároveň je zde uveden případ, kdy došlo k omezení pohybu i pobytu. K tomuto zásahu došlo ze strany státu při boji s nemocí covid-19.

Třetí část se zabývá bezpečnostní politikou a bezpečnostním systémem, jelikož v tomto ohledu všechno se vším souvisí. Pro každý stát je zásadní téma bezpečnost, protože v bezpečné zemi bude žít mnoho lidí, a tím pádem bude země po ekonomické

stránce prosperovat. Je to takový koloběh. Stát musí nejdříve investovat do bezpečnosti, kde je bezpečno tam žije mnohem více lidí. Lidé začnou vydělávat, někteří podnikat. Díky tomu bude mnohem více firem chtít mít v této zemi sídlo či pobočku. Tím pádem bude stát mít více finančních prostředků, které investuje do inovací ohledně bezpečnosti. Zásadním dokumentem bezpečnostní politiky je Bezpečnostní strategie, která je tvořena vždy na období 5 let. Tento dokument se každých 5 let obměňuje a aktualizuje.

Čtvrtou a velmi zásadní kapitolou je mnou vybraný bezpečnostní sbor – Policie České republiky. V této kapitole jsou základní informace o policii. Charakteristika policie, policejní prezident, útvary s celostátní působností a krajská ředitelství, etický kodex a základní povinnosti příslušníka, služební hodnost a hodnostní označení, podmínky pro přijetí do služebního poměru.

Pátá část je zaměřena na prioritní bod této práce a tím jsou úkoly policie. Mezi úkoly, které policie prostřednictvím svých příslušníků plní jsou: chránit bezpečnost osob a majetku, spoluúčast při zajišťování veřejného pořádku, boj proti terorismu, odhalování trestných činů a zajištění jejich pachatele, vyšetřování trestných činů, zajištění ochrany ústavních činitelů České republiky a zajištění bezpečnosti chráněných osob, zajištění ochrany státních objektů, dohled na bezpečnost a plynulost silničního provozu, odhalování a projednávání přestupků, vedení evidence a statistiky potřebné pro plnění svých úkolů, vyhlašování celostátních pátrání, provádět úkony na základě vyznamenání orgánu Vězeňské služby České republiky, zadržovat svěřence s nařízenou ústavní léčbou, zajišťování pohotovostní ochrany jaderných zařízení, kontrolovat doklady o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla.

Další prioritní kapitolou této práce jsou pravomoci příslušníků policie. Pravomocemi příslušníci policie zasahují do lidských práv, to znamená, že s nimi mělo být nakládáno velmi obezřetně. Svými pravomocemi policisté omezují osoby na osobní svobodě, přičemž právě svoboda a právo na pohyb jsou body garantované Listinou základních práv a svobod. Důvody kvůli, kterým použijí policisté svou pravomoc omezit osobní svobodu, jsou vymezeny v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Pravomoci policistů je téma, o kterém se již několikrát diskutovalo, diskutuje a diskutovat určitě bude. Otázkou ohledně tohoto téma je, zda jejich pravomoci jsou dostatečné. Pro někoho mohou být pravomoci policistů příliš a pro někoho zase málo. Abych došla k nějakému závěru ohledně této otázky, nechala jsem k tomuto tématu vyjádřit obě zúčastněné strany (občany x policisty).

Závěrem teoretické části je porovnání německé a české policie. Tuto část považuji spíše za jakousi zajímavost. Tato kapitola je rozdělena do tří částí, v první části jsou vymezeny úkoly, v druhé části jsou pravomoci a poslední částí je shrnutí.

Empirická část je věnována dotazníkovému šetření, jejichž respondenti byli občané České republiky. Tato je také věnována řízeným strukturovaným rozhovorům provedenými s příslušníky policie z obvodního oddělení Úněšov. V závěru této práce budou tyto vědecké metody zhodnoceny.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Bakalářská práce se zabývá tím, jaké úkoly a pravomoci příslušníci bezpečnostních sborů mají. Vybraným bezpečnostním sborem této práce je Policie České republiky (dále jen „PČR“).

Hlavním cílem bakalářské práce bude analyzovat úkoly a pravomoci příslušníků PČR. Zjistit, zda pravomoci, které mají k dispozici, jsou dostatečné k plnění úkolů v oblasti veřejného pořádku. Vedlejším cílem je za použití metody dotazování a techniky řízených rozhovorů provedených s příslušníky PČR, obvodního oddělení Úněšov zjistit, zda jsou jejich pravomoci dostatečné, aby byli schopni plnit úkoly v oblasti veřejného pořádku.

Teoretická část se bude věnovat stručné charakteristice, kdo stojí v čele PČR, co obsahuje etický kodex PČR, jakými útvary PČR disponuje, jaké jsou podmínky pro přijetí do služebního poměru, služební hodnost a hodnostní označení, jaké úkoly musí příslušníci plnit a jaké pravomoci příslušníci mají. V teoretické části bude také zahrnuta Ústava a Listina základních práv a svobod, neboť se o ně nepřímě opírají úkoly a pravomoci příslušníků. Bude zde mimo jiné menší porovnání úkolů a pravomocí příslušníků německé (bavorské) policie.

Empirická část se bude věnovat tomu, zda pravomoci příslušníků jsou dostatečné k plnění úkolů v oblasti veřejného pořádku. V této části budou popsány vědecké metody, kterými by měla být shledána dostatečnost či nedostatečnost právních nástrojů vybraného bezpečnostního sboru. Empirická část zde bude prováděna prostřednictvím dotazníkového šetření a řízenými rozhovory. Tyto vědecké metody buď potvrdí stanovenou hypotézu, nebo ji zcela vyvrátí.

2 Ústava

2.1 Vývoj Ústavy České republiky

Počátek Ústavy sahá až do období habsburské monarchie. Habsburská monarchie, kterou lze také znát pod názvem Rakouská monarchie nebo lidově jen jako „říše“ se zrodila roku 1526, byla absolutistickým státem, do níž spadaly státy dnes již samostatné – Německo, Rakousko, Slovinsko, Slovensko, Maďarsko, Polsko, Itálie, Nizozemsko, Srbsko a Česká republika. Absolutismus (samovláda, neomezená vládní moc jedince), jehož hlavními znaky jsou byrokracie, armáda, merkantilismus, dvorská kultura a státní církev, je datován od poloviny 17. století do období Velké francouzské revoluce – vítězství revoluce znamenalo konec monarchie absolutismu (vláda panovníka byla nahrazena vládou lidu), ustanovil se demokratický systém a k moci nastoupil Napoleon I. Bonaparte.

České země se řídily zemskými ústavami Čech a Moravy, jednotný název pro tyto ústavy byl Obnovené zřízení zemské, ve kterém byl panovnický absolutismus hlavním ustanovením. Dubnová ústava nebo Pillersdorfova ústava vydána pro samostatnost českých zemí, její vydání se uskutečnilo 25. dubna 1848, ale v platnost nikdy nevzešla. Následovala okrojovaná ústava, kterou František Josef I. Vyhlásil v březnu 1849.

Na konci roku 1851 došlo k obnovení absolutismu, a to tzv. silvestrovskými císařskými patenty. První z třech patentů prohlásil březnovou ústavu za zrušenou, přičemž se jen výslovně potvrzovala rovnost občanů před zákonem a zrušení poddanství a roboty. Druhým patentem byla zrušena občanská práva a výslovně byla potvrzena jen ochrana státem uznaných konfesí. Třetí patent vyhlásil zásady organického zřízení, které nemělo ústavní a parlamentní charakter. Byla zachována toliko říšská rada jako poradní orgán císaře. Výrazně byla omezena nezávislost soudní moci.¹

Další zlom nastal v únoru 1861, kdy byla vyhlášena již několikatá okrojovaná ústava, v níž dvou komorový parlament (říšské zastupitelstvo) se skládal ze sněmovny poslanecké a ze sněmovny panské.

Dualismus v roce 1867 přispěl k ukotvení liberálních práv a svobod, což znamenalo, že lidé měli volební právo bez ohledu na jejich pohlaví, rasu či majetek. Další

¹ GERLOCH, Aleš, Jiří HŘEBEJK a Vladimír ZOUBEK. *Ústavní systém České republiky: Základy českého ústavního práva*. Praha: Prospektrum, 1994. ISBN 80-85431-85-8. s.11

pozitivum bylo omezení moci panovníka. Zásadní zákony byly ukotveny v Prosincové ústavě ze stejného roku.

V období meziválečného Československa (1918-1938) bylo nutné upravit vývoj státoprávních představ. Pro vývoj státoprávních představ o budoucím postavení našich národů se však staly mnohem významnější české a slovenské organizace ve Spojených státech amerických, kde vedoucí roli začala hrát Slovenská liga a České národní sdružení. Z jejich činnosti z prvních měsíců války vzešla především tzv. Clevelandská dohoda z října 1915 obsahující tyto požadavky:

- a) Samostatnost historických zemí a Slovenska
- b) Spojení českého a slovenského národa ve federativním svazku států s úplnou národní autonomií Slovenska, s vlastním sněmem, s vlastní státní správou, úplnou kulturní svobodou, tedy i s plným právem užívání jazyka slovenského, vlastní správou finanční a politickou, se státním jazykem slovenským.
- c) Volební právo: všeobecné, tajné a přímé
- d) Forma vlády: personální unie s demokratickým zřízením státu, podobně jako v Anglii.

Dohodové státy však tuto mezinárodně politickou aktivitu českých a slovenských krajanů nevíitaly, protože nezapadala do jejich poválečných plánů, které nepočítaly s rozbitím Rakousko-Uherska, ale s jeho odtržením od císařského Německa.²

Ústava již od svého počátku je tvořena na základě některých principů. Od počátku bylo všem politickým stranám zřejmé, že Ústava musí vycházet z následujících ústavních principů:

- Svrchovanost lidu, kdy lid je zdrojem veškeré státní moci (vládu lidu, lidem a pro lidi),
- Uplatnění demokracie se zdůrazněním na demokratických voleb zástupců lidu,

² SCHELLE, Karel, JOZEF BEŇA a JAROMÍR TAUCHEN. *Ústava a ústavní systém meziválečného Československa*. Ostrava: Key Publishing, 2020, ISBN 978-80-7418-330-0. s. 15

- Zakotvení trojí dělby moci (rozdělení moci na zákonodárnou, výkonnou a soudní).
- Respektování svobody člověka s uznáním nezadatelných přirozených práv a svobod (zdůraznění teorie přirozených práv jednotlivce).³

V období druhé světové války (1938-1945), také označováno jako doba nesvobody, vznikl politický systém „druhá republika“ v letech 1938-1939, tedy od počátku mnichovské dohody do německé okupace Čech a Moravy. Hlavní příčinou vzniku Druhé republiky byla Mnichovská dohoda, ze které vyplývalo, že Československo musí opustit Sudety, a tím je odevzdat Německu. Hitler v dohodě mimo jiné požadoval, aby občané německé národnosti byli propuštěni z vězení v Československu. Na této dohodě se dohodly státy jako Francie, Itálie a Německo. Další příčinou byl podle všeho problém menšin v poválečné Evropě.

V roce 1948 v Československé republice byla přijata Ústava (ústavní zákon č. 15/1948 Sb.), která nahradila prvorepublikovou ústavu.

V roce 1960 se změnila Ústava Československé republiky na Ústavu Československé socialistické republiky známá také jako Socialistická ústava. Přijetím ústavního zákona č. 100/1960 Sb. došlo ke zrušení některých částí.

Při zřízení federace v roce 1968 byl přijat ústavní zákon o československé federaci (zákon č. 143/1968 Sb.). Federalizace, tj. spojení České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky. Takto spojený federativní stát byl založen na principu rovnoprávnosti.

Pád komunismu datován 17. listopadu 1989 znamenal mnoho změn, jak pro samotné občany, tak především pro ústavní vývoj. Prvním takovým zákonem byl ústavní zákon č. 135/1989 Sb.

2.2 Současná Ústava

Ústava České republiky se skládá z preambule, 8 hlav a 113 článků. Základní principy demokratického státu jsou ukotveny v hlavě I. – základní ustanovení. Hlava II

³ SCHELLE, K., BEŇA, J., TAUCHEN, J. *Ústava a ústavní systém meziválečného Československa*. Ostrava: Key Publishing, 2020, ISBN 978-80-7418-330-0. s. 52

– Moc zákonodárná, upravuje Parlament ČR, který je dvoukomorový – Poslanecké sněmovna a Senát. Hlava III. – Moc výkonná, tvoří ji prezident, vláda, ministerstva, správní úřady a státní zastupitelství.

Základem celého právního řádu jsou tři základní úrovně, které lze vymezit takto: úroveň ústavní, úroveň zákonná a úroveň podzákonná.

Ústavní úroveň tvoří ústavní pořádek (Ústava, Listina základních práv a svobod, ústavní zákony, mezinárodní smlouvy o lidských právech) a mezinárodní smlouvy podle čl 10a Ústavy, které nejsou přímo součástí ústavního pořádku a je u nich potřeba většího počtu hlasů.

Zákonná úroveň je tvořena zákony, zákonnými opatření Senátu a nálezy Ústavního soudu podle čl. 87/2 písm. a) a b) Ústavy. Nejvýznamnějším právním předpisem jsou zákony, které přijímá Parlament ČR tvořící Poslaneckou sněmovnou a Senátem.

Poslední je podzákonná úroveň, kde nalezneme nařízení vlády, vyhlášky ministerstev a jiných správních úřadů, nařízení obcí a krajů v přenesené působnosti a obecně závazné vyhlášky obcí a krajů v samostatné působnosti. Obecně závaznou vyhláškou může být například Obecně závazná vyhláška o využívání a odstraňování komunálního odpadu.

3 Listina základních svobod

Listina základních práv a svobod je ústavní zákon č. 2/1993 Sb. Listina byla vyhlášena dne 16. prosince 1992 a je součástí ústavního pořádku České republiky.

Listina základních práv a svobod je dokument, kde jsou zakotvena demokratická práva a svobody občanů. Podle čl. 4 Ústavy České republiky Základní práva a svobody jsou pod ochranou soudní moci. Tento katalog o základních lidských právech vychází z mnoha listin upravující lidská práva na mezinárodní úrovni.

Lidé mají odjakživa přirozená práva, jakými jsou právo na život, rovnost, osobní svoboda, vlastnictví. Každý má od narození právo na svobodu a rovnost. Přirozená práva nelze nikomu odeprít, omezit lze pouze svoboda, která není absolutní, a tudíž je omezená svobodou ostatních. Základní lidská práva jsou nezadatelná, nezcizitelná, nepromlčitelná a nezrušitelná. Nezadatelná znamená, že nikomu tyto práva nelze zadat, odebrat a člověk se jich nemůže vzdát. Nezcizitelná jednoduše řečeno s lidskou osobou nelze obchodovat. Nepromlčitelná neboli vždy se jich může dovolat. Nezrušitelná nikdo je nemůže zrušit.⁴

Principy základních lidských práv jsou zákaz diskriminace, princip svobody, princip rovnosti, princip zachování lidské důstojnosti, princip subsidiarity, princip fakultativnosti a princip proporcionality.

Základní práva a svobody se zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.⁵

Každý občan České republiky má právo na život již od narození a nikdo ho tohoto práva nesmí zbavit. Pokud se někdo dopustí nějakého trestného činu, za který bude souzen příslušným soudem, tak i v tomto nebo jakémkoli jiném případě, nemůže být odsouzen k trestu smrti. Trest smrti je podle Listiny základních práv a svobod v České republice zakázán.⁶

⁴ MALAST, J., SVOBODA, K. Průvodce světem práva. Vydání čtvrté, aktualizované. Praha: Eduko, 2020. ISBN 978-80-88057-78-9 s. 33-36

⁵ SLÁDEČEK, V. *Ústava České republiky: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-590-9. s. 1268

⁶ SLÁDEČEK, V. *Ústava České republiky: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-590-9. s. 1269

Každý má právo na osobní svobodu, které nesmí být zbaven, pouze pokud zákon nestanoví jinak. Jestliže se někdo dopustí podle trestního zákona nějakého trestného činu a bude považován za podezřelého nebo dokonce obviněného lze tuto osobu zadržet po dobu 48 hodin. Policejní orgán jakožto orgán činný v trestním řízení může zadržet osobu, která spáchala trestný čin nebo se alespoň domnívá, že jej spáchala. Tuto osobu musí policie seznámit, ohledně jakých důvodů ji zadržela a jakých byla podrobena výslechu. Doba pro, kterou ji policie může zadržet je zákona 48 hodin. Po uplynutí je zadržená osoba buď propuštěna na svobodu, nebo předána soudu. Za situace, že je zadržená osoba předána soudu, soudce tuto osobu do 24 hodin od převzetí vyslechné a následně rozhodne o vazbě. Soudce v případě, že neshledá žádné okolnosti, za kterých by dotyčná osoba musela putovat vazby, musí tuto osobu propustit na svobodu. Policie může zatknout obviněnou osobu pouze za podmínky, že na toto zatčení vydal příslušný soud příkaz k zatčení. U zatčené osoby se provádějí podobné úkony jako u zadržené osoby. Policejní orgán je povinen zatčenou osobu předat příslušnému soudu do 24 hodin, který tuto osobu ze zákona musí do 24 hodin vyslechnout a dále rozhodnout o vazbě. Zatčená osoba, u které soud neshledá důvodu k vazbě, bude propuštěna na svobodu.⁷

Podle čl. 10 LZPS má každý právo na to, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno. Co se týče soukromého a rodinného života člověka, tak i v tom případě nesmí nikdo neoprávněně zasahovat do jeho práv.

Každý má vlastnická práva k jeho majetku. Vlastnické právo je ze zákona zaručené i v případě dědictví. Nikdo nemůže být zbaven práva na dědictví, které je upraveno v Novém občanském zákoníku jako dědické právo. Vlastnické právo může být omezeno, pokud půjde o veřejný zájem, který vychází ze zákona. K vyvlastnění může dojít za stejných podmínek jako u omezení vlastnického práva. To znamená, že k oběma skutečnostem by mohlo dojít, pakliže jde o veřejný zájem stanovený zákonem. Jestliže dojde k těmto skutečnostem, musí být sjednána náhrada. Občan, který má vlastnická práva k majetku, musí za tento majetek ze zákona odvádět daně a poplatky. Konkrétní částku, kterou je občan povinen zaplatit, mu stanoví dle zákona příslušný finanční úřad.⁸

⁷ SLÁDEČEK, V. *Ústava České republiky: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-590-9. s. 1269

⁸ SLÁDEČEK, V. *Ústava České republiky: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-590-9. s. 1270

Každý občan má své obydlí, které je nedotknutelné. To znamená, že nikdo nemá právo bez souhlasu či příkazu do obydlí vstoupit. Souhlas je dán tím, kdo v daném obydlí žije. Příkaz vydává soudce jakožto příkaz k domovní prohlídce. Tento příkaz musí být písemný a vydává se pro účely trestního řízení. Jen zákon stanoví, jakým způsobem bude domovní prohlídka uskutečněna. Nedotknutelnost obydlí neplatí v případě, že jde o ochranu života nebo zdraví osob, pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku, ale také pokud jde o ochranu práv a svobod druhých.⁹

Každý se může svobodě pohybovat na území České republiky. V roce 2020 došlo k celosvětové nákaze nemoci COVID – 19. Tato pandemie s sebou nesla i různá omezení práv a svobod. V České republice byl vyhlášen nouzový stav, který se použije v krizových situacích, při kterých o jde ohrožení života, zdraví a majetku (např. při vzniku živelných pohrom, ekologických či průmyslových havárií). Nouzový stav vláda České republiky vyhlásila na základě ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Vláda v době nouzového stavu omezila pohyb na území České republiky, aby nedocházelo k nakažení dalších osob. Omezení pohybu bylo z důvodu toho, aby se nemoc nemohla rychle šířit. Rychlé šíření by totiž za přičinilo velký počet nakažených s těžším průběh nemoci. Tito lidé by zaplnili celou kapacitu lůžek v nemocnici a došlo by k tomu, že někteří lidé by nedostaly potřebnou péči.

⁹ SLÁDEČEK, V. *Ústava České republiky: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-590-9. s. 1270-1271

4 Bezpečnostní politika a bezpečnostní systém

Bezpečnostní politiku lze definovat jako souhrn opatření směřujících k prevenci a eliminaci rizik. Společenská činnost, jejíž základ tvoří souhrn základních státních zájmů a cílů, jakož i hlavních nástrojů k jejich dosažení, směřující k zabezpečení státní svrchovanosti a územní celistvosti státu a jeho demokratických základů, činnosti demokratických institucí, ekonomického a sociálního rozvoje státu, ochrany zdraví a života občanů, majetku, kulturních statků, životního prostředí a plnění mezinárodních bezpečnostních závazků

Bezpečnostní politika státu je tvořena 5 základními komponenty:

- a) zahraniční politika v oblasti bezpečnosti státu
- b) obranná politika
- c) politika v oblasti vnitřní bezpečnosti
- d) hospodářská politika v oblasti bezpečnosti státu
- e) politika veřejné informovanosti v oblasti bezpečnosti státu.¹⁰

Dokument bezpečnostní politiky je Bezpečnostní strategie ČR. Tento dokument je pečlivě zpracováván a aktualizován na určité období, které trvá po dobu 5 let.

Prioritou v České republice, ale i v dalších zemích je bezpečnost státu. Bezpečnost je zajišťována ozbrojenými silami, ozbrojenými bezpečnostními sbory, záchrannými sbory a havarijní službou. Vláda jakožto vrcholný orgán moci výkonné je odpovědná za bezpečnost státu a za fungování celého bezpečnostního systému.

Bezpečnostní systém je institucionální nástroj pro tvorbu a realizaci bezpečnostní politiky. Bezpečnostní systém je hlavním nástrojem bezpečnostní politiky, která shromaďuje opatření směřující k prevenci a eliminaci rizik.

¹⁰Ministerstvo zahraničních věcí *Bezpečnostní politika státu* [online]. 2023 [cit. 2023-02-22] Dostupné z WWW. <<https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-politika-statu.aspx>>

5 Policie České republiky

Policie České republiky (dále jen „PČR“) patří mezi veřejné sbory, které působí na celém území České republiky. Jedná se o jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor („sui generis“), jehož vznik datuje po roce 1989, kdy došlo k sametové revoluci, která znamenala pád komunistické strany. Konkrétní datum, kdy se z Veřejné bezpečnosti stala PČR, je 15. červenec 1991. PČR se řídí zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a dalšími vnitřními předpisy. Jednost toho sboru spočívá v hierarchickém uspořádání nadřízenosti a podřízenosti. Ozbrojenost je u toho sboru dána tím, že při plnění úkolů mají pravomoc držet, nosit a také použít zbraně všech kategorií, které jsou stanoveny zákonem. Tímto znakem se odlišují od jiných veřejných sborů, které jsou neozbrojené. Dále také bezpečnost, neboť příslušníci v souladu se zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky vykonávají dohled nad bezpečností osob, majetku a veřejného pořádku. Tento ozbrojený bezpečnostní sbor s vysokým počtem příslušníků je svou činností podřízen Ministerstvu vnitra, neboť je ministerstvo ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci (veřejný pořádek, dohled na bezpečnost a plynulost silničního provozu). PČR je složkou státního mechanismu, která je financována ze státního rozpočtu.

Pojem „policie“ je odvozen ze slova „polis“ stejně jako pojem „politika. Slovo „polis“ řeckého původu totiž znamená v překladu město nebo také stát.¹¹

5.1 Organizace a činnost

Z organizačního hlediska je Policie České republiky taxativně tvořena policejním prezídiem, útvary policie s celostátní působností, krajskými ředitelství policie, útvary zřízené v rámci krajského ředitelství. Podrobná organizační struktura není zákonem vymezena, jelikož se může kvůli bezpečnostní situaci státu změnit. Policie jakožto ozbrojený sbor nemá právní subjektivitu a v rámci činnosti nevykonává státní správy. Na rozdíl od policie jako celku státní správu vykonávají a svým způsobem zabezpečují jen některé orgány policie.¹²

¹¹ ŠKODA, J. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-160-1. s. 19

¹² ŠKODA, J. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-160-1. s. 41-47

V čele policejního prezidia stojí policejní prezident. Policejní prezídium řídí činnost policie, kterou zároveň analyzuje a kontroluje. Zabývá se cíli ohledně dalšího rozvoje policie. Projednává koncepci, která se zaměřuje na organizaci a řízení tohoto ozbrojeného bezpečnostního sboru. Dále řeší úkoly jednotlivých služeb v rámci policie. Jednotlivými službami se rozumí pořádková služba, dopravní služba, kriminální služba, cizinecká služba, letecká služba, ochranná služba, pyrotechnická služba a další. Podřízenými útvary policejního prezidia jsou krajská ředitelství a útvary, které mají celostátní působnost.

Policie jako celek je podřízena ministerstvu vnitra, které v rámci zákona o policii realizuje určité činnosti: provádí analýzu rizikových faktorů ohrožující vnitřní pořádek a bezpečnost státu, zabývá se koncepcemi ohledně činnosti policie, vnitřního pořádku a bezpečnosti, provádí kontrolu plnění zmíněných koncepcí, připravuje návrhy systémových změn v činnosti policie, připravuje také návrhy právních a jiných předpisů a vypracovává odborná stanoviska. Mezi poslední činnosti v rámci zákona o policii se ministerstvo dožaduje informací a vysvětlení od jednotlivých policejních útvarů, formuje podmínky pro spolupráci policie s ústředními správními úřady a jinými státními orgány a v rámci mezinárodní spolupráce se podílí na jejím zabezpečení. Ministerstvo vnitra v čele s ministrem vnitra je plně odpovědné vládě za činnost policie, co se týče kontroly policie, za to je odpovědné Poslanecké sněmovně.¹³

Prioritní činností (úkolem) policie je chránit veřejnou bezpečnost a pořádek, dále předcházet trestné činnosti vyplývající z trestního řádu.

5.2 Policejní prezident

Policejní prezident stojí v čele policejního prezidia a je odpovědný za činnost policie ministerstvu vnitra, konkrétně tedy ministru vnitra, které je povinno vytvářet takové podmínky, za nichž příslušníci toho ozbrojeného sboru plní úkoly jim dané.

Postavení, působnost a činnost policejního prezidenta vychází ze služebního zákona. Policejní prezident má v rámci svých kompetencí možnost zasahovat a řídit činnosti policie.

¹³ MATES, P., HORZINKOVÁ, E., RAJMAN, J. Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009 Praha: Linde, 2009. ISBN 978-80-7201-743-0, s. 18-19

Policejnímu prezidentovi jsou odpovědni první náměstek policejního prezidenta, náměstek policejního prezidenta pro službu kriminální policie a vyšetřování, náměstek policejního prezidenta pro ekonomiku, kancelář policejního prezidenta, ředitelství pro podporu výkonu služby a krajská ředitelství.

5.3 Útvary s celostátní působností a krajská ředitelství

Útvary s celostátní působností – jsou na zřízeny ministrem vnitra na návrh policejního prezidenta. Tyto útvary plní úkoly na celém území státu, přičemž tyto úkoly jsou ve své podstatě různorodé. Ve smyslu různorodosti je myšlena odlišnost činností těchto útvarů. Útvary plnící specifické úkoly poskytují ostatním útvarům specifický servis. Útvary, jejichž úkoly jsou specializované, se zaměřují na korupci, na odhalování organizovaného zločinu, na spáchání závažné finanční kriminality, na ochranu prezidenta republiky a další ústavní činitelů.

Mezi útvary s celostátní působností patří: Ústav policejního vzdělávání a služební přípravy, Útvar pro ochranu prezidenta ČR, Útvar rychlého nasazení, Útvar speciálních činností pro službu kriminální policie a vyšetřování, Útvar zvláštních činností pro službu kriminální policie a vyšetřování, Kriminalistický ústav, Letecká služba, Národní protidrogová centrála pro službu kriminální policie a vyšetřování, Pyrotechnická služba, Ředitelství služby cizinecké policie, Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu pro službu kriminální policie a vyšetřování, Národní centrála proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě pro službu kriminální policie a vyšetřování.

Jednotlivé útvary řídí příslušní náměstci policejního prezidenta.

Krajská ředitelství – jsou útvary, které mají územně vymezenou působnost. Krajská ředitelství jsou zřízené jako organizační složky státu, přičemž podle zákona o majetku v součinnosti se zákonem o policii, je stanoveno, že nejsou právními osobami. Toto stanovisko se nijak nedotkne jejich působnosti, výkonu předmětu činnosti či jednání. Co se týče jednání, to je v tomto ohledu považováno za jednání státu.¹⁴

Mezi tyto útvary od 1. ledna 2012 patří: Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy se sídlem v Praze, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje se sídlem v Praze,

¹⁴ ŠKODA, J. Zákon o policii s komentářem. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-160-1. S. 49-50

Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje se sídlem v Českých Budějovicích, Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje se sídlem v Plzni, Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje se sídlem v Karlových Varech, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje se sídlem v Ústí nad Labem, Krajské ředitelství policie Libereckého kraje se sídlem v Liberci, Krajské ředitelství policie Královohradeckého kraje se sídlem v Hradci Králové, Krajské ředitelství policie Pardubického kraje se sídlem v Pardubicích, Krajské ředitelství policie kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje se sídlem v Brně, Krajské ředitelství policie Zlínského kraje se sídlem ve Zlíně, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci a Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě.

5.4 Etický kodex a Základní povinnost příslušníků

Etický kodex – soubor mravních principů, kterými se dotčení jedinci řídí. Etický kodex Policie České republiky má za cíl chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti, prosazovat zákonnost, chránit práva a svobody osob, preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji, usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti. Mezi základní hodnoty patří: profesionalita, nestrannost, odpovědnost, ohleduplnost a bezúhonnost. V rámci závazku policie vůči společnosti je 1) prosazovat zákony přiměřenými prostředky s maximální snahou o spolupráci s veřejností, státními a nestátními institucemi, 2) chovat se důstojně a důvěryhodně, jednat se všemi lidmi slušně, korektně a s porozuměním a respektovat jejich důstojnost, 3) uplatňovat rovný a korektní přístup ke každé osobě bez rozdílu, v souladu s respektováním kulturní a hodnotové odlišnosti příslušníků menšinových skupin všude tam, kde nedochází ke střetu se zákony, 4) při výkonu služby jednat taktně, korektně a vhodně uplatňovat princip volného uvážení, 5) používat donucovacích prostředků pouze v souladu se zákonem, nikdy nezacházet s žádnou osobou krutě, nehumánně či ponižujícím způsobem, 6) nést odpovědnost za každou osobu, která byla omezena Policií České republiky na osobní svobodě, 7) zachovávat mlčenlivost o informacích zjištěných při služební činnosti, 8) zásadně odmítat jakékoliv korupční jednání, netolerovat tuto protizákonnou činnost u jiných příslušníků Policie České republiky, odmítnout dary nebo jiné výhody, jejichž přijetím by mohlo dojít k ovlivnění výkonu služby, 9) zásadně se vyhýbat jakémukoliv jednání, které by mohlo být střetem zájmů. Co se týče závazku vůči ostatním příslušníkům policie je důležité usilovat o otevřenou a partnerskou spolupráci. Dbát, aby vztahy byly

založeny na základě profesní kolegiality, vzájemné úcty, respektování zásad slušného a korektního jednání; jakékoliv formy šikanování a obtěžování ze strany spolupracovníků či nadřízených jsou vyloučeny. Netolerovat ani nekrýt podezření z trestné činnosti jiných příslušníků policie a trestnou činnost neprodleně oznámit; stejně tak netolerovat ani jiné jejich protiprávní jednání či jednání, které je v rozporu s Etickým kodexem České republiky. V případě osobního a profesionálního přístupu příslušníků je zásadní nést osobní odpovědnost za svoji morální úroveň a svůj profesionální výkon, chovat se bezúhonně ve službě i mimo ni tak, aby důstojně reprezentovali Policii České republiky svým jednáním, vystupováním i zevnějškem.¹⁵

Základní povinnost - tato koncepce má za cíl, aby nejen policisté ale i občané věděli, jak se má příslušník policie chovat a co je povinen plnit. Tato koncepce tedy vypovídá o tom, jaké základní zásady je policista a zaměstnanec policie povinen zachovat v jakékoliv situaci.¹⁶ Základními povinnostmi příslušníků policie dle zákona č.273/2008 Sb., o Policii České republiky jsou zdvořilost, iniciativa, přiměřenost postupu, prokazování příslušnosti a poučení. Povinnosti příslušníka policie upravuje několik zákonů a vnitřních právních předpisů. Dle § 45 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

1) Příslušník je povinen

- a) dodržovat služební kázeň,
- b) zdržet se jednání, které může vést ke střetu zájmu služby se zájmy osobními a ohrozit důvěru v nestranný výkon služby, zejména nezneužívat ve prospěch vlastní nebo v prospěch jiných osob informace nabyté v souvislosti s výkonem služby a v souvislosti s výkonem služby nepřijímat dary nebo jiné výhody,
- c) zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděl při výkonu služby; to neplatí, jestliže byl příslušník této povinnosti zproštěn služebním funkcionářem, nestanoví-li zvláštní právní předpis (zákon č. 110/2019 Sb. o ochraně osobních údajů) jinak,

¹⁵NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-195-3. s. 283-285

¹⁶ ČERMÁK, M. *Bezpečnostní příprava*. Praha: Armex, 2012. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-87451-20-5. s. 33-34

- d) prohlubovat svoji odbornost a udržovat svoji fyzickou zdatnost potřebnou pro zastávané služební místo a podrobovat se jejímu ověřování služebním funkcionářem,
- e) dodržovat pravidla služební zdvořilosti,
- f) poskytovat bezpečnostnímu sboru osobní údaje nezbytné pro rozhodování ve služebním poměru a pro plnění povinností bezpečnostního sboru podle zvláštních právních předpisů,
- g) vykonávat službu tak, aby nebyla ovlivňována jeho politickým, náboženským nebo jiným přesvědčením,
- h) ohlašovat vedoucímu příslušníkovi závady a nedostatky, které ohrožují nebo ztěžují výkon služby, a skutečnost, že byl pravomocně odsouzen pro trestný čin, bez zbytečného odkladu,
- i) chovat se a jednat i v době mimo službu tak, aby svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru,
- j) nejpozději po zahájení řízení o přestupku, z něhož je obviněn, bez zbytečného odkladu oznámit správnímu orgánu příslušnému k projednání přestupku, že je příslušníkem.¹⁷

Povinností policisty, zaměstnance policie, inspektora nebo zaměstnance inspekce je zachovat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámili při plnění úkolů policie a inspekce. Povinnost zachovat mlčenlivost je v souladu se zákonem č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. Pokud dotčená fyzická osoba poruší tuto povinnost, kterou ji ukládá zákon, bude postihnuta pokutou do částky 5 000 000 Kč.

Mezi základní povinnosti příslušníků patří zdvořilost, to znamená, že policista a zaměstnanec policie jsou při plnění úkolů policie povinni dodržovat pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní. Další povinností je iniciativa, která znamená, že pokud je policista v službě či zaměstnanec policie v pracovní době musí provést úkon v rámci své pravomoci nebo přijmout jiné opatření, které odvrátí ohrožení,

¹⁷ CHROBÁK, J. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-539-2. s. 97-99

porušení vnitřního pořádku či nebezpečí. Policista má za povinnost také provést úkon i v případě, že je mimo službu. Pokud policista pronásleduje pachatele trestného činu nebo zakročuje pod jednotným velením, tak v tom případě policista nemá povinnost provést úkon nebo jiné opatření. Nastane-li situace, ve které před provedení úkonu dochází k vynucování splnění právní povinnosti jen policista oprávněn vyzvat pachatele „Jménem zákona“. Přiměřenost postupu je v zákoně stanoveno z důvodu toho, aby policisté a zaměstnanci policie dbali na to, aby při jejich postupu jakékoliv osobě nevznikla bezdůvodná újma. Dále policisté a zaměstnanci policie dbali na to, aby v případě rozhodnutí neprovést úkon nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma. Tito příslušníci policie musí postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči kterým směřuje úkon, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem. Prokazování příslušnosti této povinnosti je zcela samozřejmá, neboť je důležité, aby občani věděli, že jednají s kompetentní osobou. Policista je povinen při provádění úkonu se prokázat příslušností k policii, to znamená, že musí mít na sobě služební stejnokroj, musí mít u sebe služební průkaz nebo odznak policie, kde je uvedeno jeho identifikační číslo. Poučování ze strany policisty je stěžejní, jelikož při provádění úkonu dochází k zásahu práv a svobod člověka. Povinností policisty je tedy před provedením úkonu poučit osobu dotčenou úkonem o právních důvodech provedení úkonu, právech a povinnostech. Typickým úkonem je omezení na osobní svobodě formou zadržení.¹⁸

Neetické chování příslušníků policie – bohužel se mezi příslušníky policie najdou jedinci, kteří se chovají neeticky vůči veřejnosti (například dopustí se korupce). Některé etické excesy mohou ovlivňovat faktory, jejichž kořeny zasahají až do organizace samotné policie. Takovým faktorem může být nedostatečně motivující ohodnocení finanční i morální a také karierní systém, který není vždy úplně transparentní. Další bodem je přetíženost policistů a s tím související neadekvátní finanční odměna za odvedený mnohdy nadlimitní výkon. To je bohužel pro mnoho příslušníků zcela demotivující, a proto svou práci vykonají pouze v nejzákladnější podobě. Takovýto přístup má neblahé následky na veřejnosti/společnosti. Dalo by se říci, že vzhledem k nespokojenosti s ohodnocením příslušníků se zároveň zvyšuje nedůvěra veřejnosti

¹⁸ ČERMÁK, M. *Bezpečnostní příprava*. Praha: Armex, 2012. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-87451-20-5

k Policii jako celku. Jelikož se vždy všechno točí kolem financí, tak dalším faktorem může být reorganizace policie (například rušení a zřizování útvarů).¹⁹

Korupce je v každé společnosti považována za výrazně nebezpečný sociálně patologický jev, který pokrývá společenské i mezilidské vztahy, neoprávněně zvýhodňuje určité jedince či skupiny lidí oproti jiným, dříve či později se úzce propojuje s protekcionismem, lobbismem a klientelismem a deformuje tak zdravý vývoj tržní ekonomiky a demokratického uspořádání věcí veřejných. Jako jev „plíživý“, takřka všudypřítomný, vázaný na princip vzájemné výhodnosti a odehrávající se většinou v intimních okamžicích a prostorech, bývá korupce nesmírně obtížně dokazatelným trestným činem, na což spoléhají jak korumpující, tak korumpovaní. Prostoupí-li korupční praktiky mechanismem veřejné správy, ale i soukromým sektorem, a stanou-li se tolerovanou „pozitivní deviací“, vede tento deformovaný způsob sociálního chování k postupné demoralizaci společnosti, k otupění smyslu pro čest, právo a poctivost a to má tragické důsledky jak ekonomické („šedá ekonomika“), tak sociální, politické – a v neposlední řadě výchovné a mravní!²⁰

5.5 Služební hodnost a hodnostní označení

Služební hodnost vychází ze dvou kritérií, těmi jsou vzdělání a doba trvání služebního poměru. Nejzákladnější služební hodností je referent, na tuto služební hodnost je potřeba mít pouze jedno ze dvou kritérií, a to minimální stupeň vzdělání – střední nebo střední s výučním listem. Referent se řadí do 1. tarifní třídy. Další mi služebními hodnostmi jsou vrchní referent a asistent, zde je také zapotřebí pouze jedno ze dvou požadavků, a to střední s maturitní zkouškou. Vrchní referent se řadí do 2. tarifní třídy a asistent do 3. tarifní třídy. Vrchní asistent musí mít střední školu s maturitní zkouškou a jeho služební poměr musí trvat 2 roky. Vrchní referent se řadí do 4. tarifní třídy. Inspektor musí mít také střední školu s maturitní zkouškou a jeho služební poměr musí trvat 3 roky. Inspektor se řadí do 5. tarifní třídy. Vrchní inspektor musí mít střední školu s maturitní zkouškou nebo vyšší odborné vzdělání a jeho služební poměr musí trvat po dobu 5 let. Vrchní inspektor se řadí do 6. tarifní třídy. Komisař musí mít vyšší odborné vzdělání nebo vysokoškolské v bakalářském studijním programu a jeho služební poměr musí trvat po

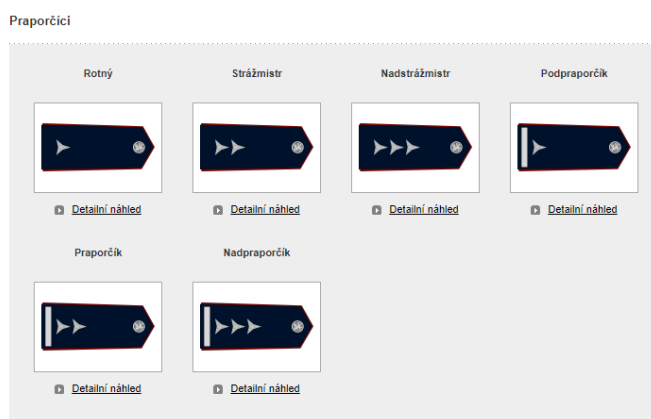
¹⁹ NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-195-3. 233-234

²⁰ NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-195-3. s. 235-236

dobu 6 let. Komisař se řadí do 7. tarifní třídy. Vrchní komisař, jeho vzdělání musí být vyšší odborné nebo vysokoškolské v bakalářském studijním programu, jeho služební poměr musí trvat 7 let. Vrchní komisař se řadí do 8. tarifní třídy. Rada, jeho vzdělání musí být vyšší odborné nebo vysokoškolské v magisterském studijním programu, jeho služební poměr musí trvat 9 let. Rada se řadí do 9. tarifní třídy. Vrchní rada, jeho vzdělání musí být vyšší odborné nebo vysokoškolské v magisterském studijním programu, jeho služební poměr musí trvat 10 let. Vrchní rada se řadí do 10. tarifní třídy. Poslední služební hodností je vrchní státní rada, jeho vzdělání musí být vyšší odborné nebo vysokoškolské v magisterském studijním programu, jeho služební poměr musí trvat 12 let. Vrchní státní rada se řadí do 11. tarifní třídy.²¹

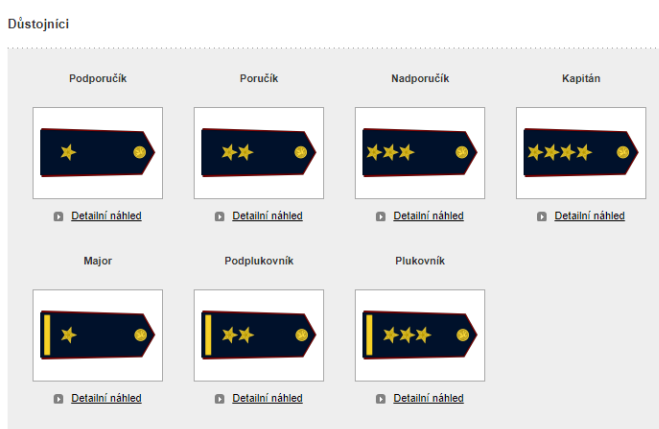
Hodnostní označení

Obr. č. 1

Zdroj: Policie ČR

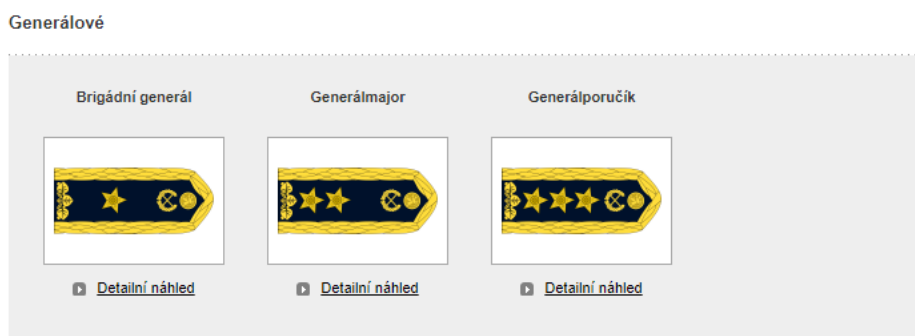
Obr. č. 2

Zdroj: Policie ČR

²¹ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-539-2. s. 13-14

Obr. č. 3

Zdroj: Policie ČR

5.6 Podmínky pro přijetí do služebního poměru

Stát se policistou je snem už dětí v předškolním věku. K tomuto snu v některých případech dopomohou starší generace jedince, pokud je například otec příslušníkem Policie ČR povede svého syna stejným směrem. Nemusí to být jen tímto směrem, na druhou stranu syn může mít za vzor svého otce (být policista), aniž ho k tomuto jeho otec vedl. Aby se občan České republiky mohl stát příslušníkem Policie ČR, musí splnit podmínky stanovené zákonem č. 361/2000 Sb., zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Občan musí o přijetí písemně požádat, musí být starší 18 let, musí být bezúhonný (za bezúhonnost se považuje to, že uchazeč nebyl odsouzen za trestný čin a dále nebyl uznán vinným ani z přestupku), musí být zdravotně, osobnostně a fyzicky způsobilý k výkonu služby, musí být plně svéprávný. Uchazeč splňuje stupeň vzdělání stanovený pro služební místo, na které má být přijat. Dále uchazeč nesmí být členem politické strany nebo politického hnutí, pokud jde o služební poměr příslušníka zpravodajské služby, ani odborové organizace. Také nesmí vykonávat jinou výdělečnou činnost, s výjimkou činností podle § 48 odst. 4 písm. c) až e), h) a i) a § 68 odst. 2 a není členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které provozují podnikatelskou činnost. Poslední dva body týkající se členství v politické straně či vykonávání jiné výdělečné činnosti musí uchazeč prokázat čestným prohlášením.²²

²² CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-539-2. s. 26-29

6 Úkoly příslušníků Policie ČR

Úkolem Policie České republiky jako celku je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další.

Veřejný pořádek je součástí vnitřního pořádku a lze ho charakterizovat jako souhrn společenských vztahů, které vznikají, rozvíjejí se a zanikají na místech veřejných a veřejnosti přístupných. Pořádek je stav ve společnosti, kde jsou dodržována určitá pravidla chování. Stát prostřednictvím policie musí tyto stanovená pravidla kontrolovat a zabezpečovat je. Ochranu pořádku řeší mimo jiné ústřední i místní orgány, které disponují pravomoci jim svěřené. Zmíněná pravidla jsou stanovena právními i neprávními normami, jejichž zachování je významné pro zajištění klidného a bezproblémového chodu společnosti. Úkolem příslušníků Policie ČR je především dohlížet na bezpečnost a klid na veřejném prostranství (například náměstí, ulice).²³

Chránit bezpečnost osob a majetku – tímto úkolem se rozumí, že příslušníci policie poskytují ochranu fyzickým a právnickým osobám bez rozdílu. To znamená, že policisté chrání fyzické osoby, které se nacházejí na území České republiky. Chránícími osobami mohou být občané České republiky, cizinci, bezdomovci či uprchlíci. Narušení či ohrožení bezpečnosti osob může mít několik forem fyzických útoků, takovým příkladem je vzájemné napadání, výtržnictví spojené s násilím. Další ohrožení či narušení bezpečnosti osob nastává při nedodržení pravidel silničního provozu. V případě silničního provozu, zde dochází k případům, jako jsou ublížení na zdraví, ublížení na zdraví s následkem smrti. Ochrana majetku spočívá v ochraně hmotných i nehmotných statků. Nehmotným statkem mohou být autorská práva, která velmi často porušována. Příslušníci Policie ČR z preventivních důvodů, aby nedocházelo k ohrožení či narušení bezpečnosti osob a majetku, vykonávají dohled veřejných místech.²⁴

Spoluúčast při zajišťování veřejného pořádku – příslušníci vykonávají spoluúčast na dohledu při zajištění veřejného pořádku. Prioritou zajišťovat bezpečnost veřejného pořádku spadá do kompetence obce. V rámci obce zajišťuje dohled nad

²³ DVOŘÁČEK, Z. *Právní základy veřejného pořádku: (vybrané kapitoly)*. Praha: Armex, 2004. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 80-86795-04-7. s. 6-7

²⁴ DVOŘÁČEK, Z. *Právní základy veřejného pořádku: (vybrané kapitoly)*. Praha: Armex, 2004. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 80-86795-04-7. s. 14-15

ochranou veřejného pořádku obecní policie. Pokud obecní policie nemůže z různých důvodů ten úkol splnit je povinna neprodleně obeznámit státní policii.

Boj proti terorismu – terorismus nemá přesnou definici, ale lze charakterizovat jako násilí nebo výhrůžku použitím násilí za účelem dosažení především politických, ekonomických či náboženských cílů.²⁵ Příslušníci jsou v případě dopadení pachatele, který spáchal teroristický útok, oprávněni provést prohlídku dopravního prostředku v souvislosti s pronásledováním pachatele. Dále jsou oprávněni pátrat po osobách a věcech související s teroristickým útokem.

Odhalování trestných činů a zajištění jejich pachatele – na odhalení trestných činů se podílejí příslušníci všech druhů služeb policie. Služba kriminální policie a vyšetřování má v tomto ohledu nejvíce kompetencí, a proto je to především činnost právě příslušníků služby kriminální policie a vyšetřování. Trestným činem se rozumí nebezpečný čin, který musí naplnit znaky uvedené v trestním zákoně. Na vyšetřování trestných činů a dopadení pachatele se nejvíce podílejí fyzické osoby označované takové jako svědci. Tito svědci oznamují policii možného pachatele trestného činu, podávají policii vysvětlení a svědectví, a tím napomáhají k dopadení pachatele či pachatelů.

Vyšetřování trestných činů – vyšetřování je fáze přípravného trestního řízení dle §161 odst. 1 trestního řádu. Vyšetřování vykonávají příslušníci útvaru služby kriminální policie a vyšetřování. Vyšetřování mohou vykonávat i jiné útvary, které tímto pověřil ministr vnitra. Pokud by se trestného činu dopustil příslušník policie, tak v tom případě vykonává vyšetřování státní zástupce.²⁶

Zajištění ochrany státních hranic ve vymezeném rozsahu – skvělým příkladem tohoto úkolu je omezení pohybu a pobytu za covidového období. Když v České republice propukla epidemie onemocnění Covid – 19, musela vláda (především premiér, ministr zdravotnictví a ministr vnitra) přistoupit ke krokům, které ovlivnili život všech na území České republiky. Došlo k omezení pohybu a pobytu, což jsou práva vycházející z Listiny základních práv a svobod, jelikož jsou to zásahy právě do přirozených práv člověka v demokratickém státě. V České republice byly zavřeny hranice pro cestování, tyto hranice kontrolovali příslušníci Policie České republiky spolu s vojáky. Za této

²⁵ DVOŘÁČEK, Z. *Právní základy veřejného pořádku: (vybrané kapitoly)*. Praha: Armex, 2004. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 80-86795-04-7. s. 14-15

²⁶ DVOŘÁČEK, Z. *Právní základy veřejného pořádku: (vybrané kapitoly)*. Praha: Armex, 2004. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 80-86795-04-7. s. 15

neočekávané situace se použil § 4 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, tento paragraf vypovídá o tom, že Ministr vnitra může povolat policisty k plnění úkolů. Vzhledem k tomu, že byl vyhlášen stav nouze byly tedy použity i další právní předpisy. Co se týče státních hranic, ty jsou stanoveny mezinárodními smlouvami.

Zajištění ochrany ústavních činitelů České republiky a zajištění bezpečnosti chráněných osob – těmto osobám je poskytnuta osobní ochrana při jejich pobytu na území České republiky dle mezinárodních dohod.²⁷ Jedná se o ústavní činitele: prezident republiky, předseda Poslanecké sněmovny, předseda Senátu, předseda vlády (premiér), ministr zahraničních věcí a ministr vnitra.

Zajištění ochrany zastupitelských úřadů, ochrany sídelních objektů Parlamentu, prezidenta republiky, Ústavního soudu, Ministerstva zahraničních věcí ČR, Ministerstva vnitra ČR a dalších objektů zvláštního významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost – zajištění ochrany těchto objektů vymezuje vláda na návrh ministra vnitra, zároveň musí zajistit ochranu objektům vyplývajících z mezinárodních dohod, kterými je Česká republika vázána.²⁸

Dohled na bezpečnost a plynulost silničního provozu – úkoly Policie České republiky v oblasti silničního provozu jsou stanoveny zákonem č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích.²⁹ Příslušníci vykonávají dohled na bezpečnost a plynulost silničního provozu, dohlíží na účastníky silničního provozu. Za nedodržení pravidel udělují účastníkům silničního provozu blokové pokuty v souvislosti se zákonem č. 250/2016 Sb., o přestupcích. Příkladem je nedodržení rychlosti, telefonování za jízdy, nerespektování dopravního značení, projíždění na červenou, chůze na červenou, jízda pod vlivem alkoholu či jiné omamné látky, jízda bez řidičského oprávnění, jízda bez bezpečnostního pásu. Tuto činnost vykonává především služba dopravní policie. Dopravní policie řeší dopravní nehody, které zadokumentuje, provede test na alkohol a drogy (pouze pokud to situace umožňuje) a poučí účastníky nehody.

Odhalování a projednávání přestupků – příslušníci Policie ČR postupují v souladu se zákonem č. 250/2016 Sb., o přestupcích. Jedná se o přestupky, které jsou

²⁷ DVOŘÁČEK, Z. *Právní základy veřejného pořádku: (vybrané kapitoly)*. Praha: Armex, 2004. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 80-86795-04-7. s. 15

²⁸ DVOŘÁČEK, Z. *Právní základy veřejného pořádku: (vybrané kapitoly)*. Praha: Armex, 2004. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 80-86795-04-7. s. 16-17

²⁹ DVOŘÁČEK, Z. *Právní základy veřejného pořádku: (vybrané kapitoly)*. Praha: Armex, 2004. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 80-86795-04-7. s. 16-17

oznámeny na tísňovou linku Policie (například rušení nočního klidu, vozidlo v zákazu zastavení).

Vedení evidence a statistiky potřebné pro plnění svých úkolů – informační systém Policie ČR, jehož cílem je systematicky shromažďovat, zpracovat, uchovat a zpřístupňovat informace.

Vyhlašování celostátních pátrání – činnost, kterou Policie ČR provádí po celém území České republiky. Pátrání dělí na pátrání po osobách a pátrání po věcech. Pátrání po osobách se rozděluje do tří skupiny, a to pátrání po hledaných a pohřešovaných osobách, pátrání po totožnosti osob, pátrání po totožnosti nalezených mrtvol a kosterních nálezů. Pátrání po věcech je rozšířenější, ale základní skupiny jsou: pátrání po věcech odcizených, pátrání po věcech použitých ke spáchání trestného činu a pátrání po věcech nalezených.

Provádět úkony na základě vyrozumění orgánu Vězeňské služby České republiky – úkon se rozumí pátrání po osobách, které uprchly z vazby či z výkonu trestu odnětí svobody. Vězeňská služba poskytne Policii ČR veškeré informace o osobě, která je na útěku.³⁰

Zadržovat svěřence s nařízenou ústavní léčbou – ústavní léčba je soudem nařízena dítěti, za dítě se v tomhle případě rozumí mladistvá osoba, která dovršila 15 let a nepřekročila 18 let. Zároveň soud pro mládež může mladistvé osobě uložit ochrannou výchovu, a to z důvodu toho, že došlo k zanedbání výchovy ze strany rodičů mladistvého.

Zajišťování pohotovostní ochrany jaderných zařízení – Policie ČR plní tento úkol z důvodu toho, že má dostatek kvalifikovaných osob a prostředků, aby mohla zajistit ochranu jaderných zařízení.

Kontrolovat doklady o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla – tento úkol je v souladu se zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, umožňuje příslušníkům Policie ČR provádět kontrolu vozidla za účelem zjištění, zda má řidič tzv. zelenou kartu.

³⁰ DVOŘÁČEK, Z. *Právní základy veřejného pořádku: (vybrané kapitoly)*. Praha: Armex, 2004. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 80-86795-04-7. s. 18

7 Pravomoci příslušníků Policie ČR

Omezení osobní svobody – omezení osobní svobody velký zásah do základních lidských práv. Základní lidská práva jsou garantována Listinou základních práv a svobod, kde se tyto práva zaručují všem bez rozdílu. Každý má právo na osobní svobodu, které nesmí být zbaven, pokud zákon nestanoví jinak.

Policista je oprávněn omezit na osobní svobodě člověka, pokud nedbal výzev ze strany Policie ČR. V případě, že se někdo dopustí podle trestního zákona nějakého trestného činu a bude považován za podezřelého nebo dokonce obviněného lze tuto osobu zadržet po dobu 48 hodin. Policejní orgán jakožto orgán činný v trestním řízení může zadržet osobu, která spáchala trestný čin nebo se alespoň domnívá, že jej spáchala

Zároveň má policista (policie jako celek) za povinnost vyrozumět osobu blízkou nebo jinou osobu dotyčného, přičemž za osobu blízkou se podle NOZ považuje osoba v přímé linii (otec, matka, sourozenec, manžel, partner, osvojenec a osvojitel). Tuto osobu vyrozumí o tom, že dotyčný je omezen na osobní svobodě. Pokud se jedná o osobu mladší 15 let, vyrozumí se vždy zákonný zástupce spolu s orgánem sociálně-právní ochrany dětí.³¹

Připoutání - policista je oprávněn omezit osobu na osobní svobodě formou připoutání. Omezit osobu na osobní svobodě formou připoutání lze jen v případě, že tato osoba napadá policistu, jinou osobu, ohrožuje vlastní život, poškozuje cizí majetek nebo se pokouší o útěk. Vzhledem k tomu, že k takovému jednání může dojít kdekoli, může být taková osoba připoutána k jakémukoliv vhodnému předmětu. V tomto ohledu se musí brát zřetel i na ochranu důstojnosti. Za předpokladu, že k připoutání dojde na veřejném místě, musí se brát ohled na důstojnost. Osoba tedy může být připoutána prostředkem, kterým nemusí být nutně pouta. S ohledem na požadavek nutné nezbytnosti a zdrženlivosti platí, že omezení volného pohybu může trvat pouze tak dlouho, dokud trvá jednání, které je důvodem pro připoutání.³² Maximální doba, po kterou může být osoba připoutána, jsou 2 hodiny.

³¹ MATES, P., HORZINKOVÁ, E., RAJMAN, J. Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009 Praha: Linde, 2009. ISBN 978-80-7201-743-0. s. 58

³² MATES, P., HORZINKOVÁ, E., RAJMAN, J. Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009 Praha: Linde, 2009. ISBN 978-80-7201-743-0. s. 60

Zajištění osoby – omezení na osobní svobodě formou zajištění. Příslušník policie je oprávněn zajistit osobu, pokud svým jednáním bezprostředně ohrožuje svůj život, život nebo zdraví jiných osob a majetek. Dále v případě, že osoba v budově útvaru policie úmyslně znečišťuje nebo poškozuje majetek nebo slovně uráží policistu. Správní orgány a soudy mohou požádat policii o spolupráci v souvislosti s předvedením účastníka a svědka řízení. Pokud by osoba při předvedení kladla odpor nebo se pokusila o útěk, policista je oprávněn tuto osobu zajistit. Zajistit lze i osobu, která byla přistižena při jednání a hodlá v tomto jednání i nadále pokračovat, toto jednání má znaky správního deliktu. Zajistit osobu je možné pouze na 24 hodin od okamžiku omezení osobní svobody.³³ Policista je oprávněn zajistit nezletilou osobu pro navrácení do rodičovské nebo jiné obdobné péče jejímu zákonnému zástupci. Policista je povinen sepsat o zajištění úřední záznam.

Zajištění cizince – zajištěním cizince dochází k omezení osobní svobody. Cizince lze zajistit nejvýše na dobu 24 hodin. Příslušník policie je oprávněn zajistit cizince, pokud se cizinec dopustil jednání, za které lze cizinci ukončit pobyt na území České republiky. Za toto jednání může být zahájeno řízení o správním vyhoštění. Policista je oprávněn zajistit cizince, v případě, že bylo s cizincem zahájeno správní řízení o vyhoštění nebo podle vykonatelného rozhodnutí má být cizinec vyhoštěn. Cizince lze zajistit, pokud je důvodu domnívat se, že cizinec neoprávněně vstoupil na území České republiky nebo zde neoprávněně pobývá.

Policejní cely – do policejní cely jsou umístěny osoby, které jsou označeny za zajištěné, zadržené, zatčené, dodávané do výkonu trestu odnětí svobody, převzaté policistou k provedení procesních úkonů z vazby. U osoby, které je vzata do policejní cely, dochází k narušení několika základních práv. Tento zásah se dotkne práva osobní svobody, nedotknutelnosti osoby a svobody pohybu a dalších práv. Umístit lze do policejní cely pouze osoby shora uvedené. Než policista umístí některou z osob do policejní cely je oprávněn přesvědčit se o tom, zda tato osoba nemá u sebe zbraň či jinou věc způsobilou ohrozit život či zdraví. V případě, že při prohlídce policista zjistí, že tato osoba má u sebe zbraň či jinou věc, se kterou by mohla ohrozit sebe i ostatní, je policista oprávněn takovou věc odebrat. Policista je povinen sepsat seznam o odebraných věcech a vyhovit kopii seznamu pro osobu umístěnou do policejní cely. Při propuštění osoby

³³ ŠKODA, J. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-160-1. s. 99

z cely dojde navrácení odebraných věcí proti podpisu. Osoby se do policejní cely umísťují odděleně v závislosti na pohlaví, věku a jiných okolnostech.³⁴

Odnětí věci – policista je oprávněn vyzvat osobu k vydání věci za předpokladu, že v řízení o přestupku bude uloženo její propadnutí nebo zabrání. Nebo z důvodu toho, že jde o věc, která je podstatné pro řízení o přestupku. Policista je povinen sepsat úřední záznam o věci, která byla vydána či odňata. Dále se vystaví potvrzení o vydání věci osobě, která jej vydala. Úřední záznam musí obsahovat určité náležitosti, kterými jsou popis věci, přesné určení místa a času (vydání či odnětí věci), identifikace osoby a identifikace příslušníka policie. Vydaná či odňatá věc putuje k příslušnému orgánu, který rozhodne o přestupku.³⁵

Vydání a odebrání zbraně a prohlídka osoby – policista vyzve osobu k vydání zbraně, jestliže hrozí nebezpečí, že osoba tuto zbraň neoprávněně použije k násilí či výhružce násilím.³⁶ Policista nejprve osobu vyzve, aby zbraň odevzdala, pokud se tak nestane je oprávněn zbraň této osobě odebrat. Policista provede prohlídku u osoby, která má být omezena na osobní svobodě, proti ní směřuje zákrok či jiný úkon. O provedení prohlídky se vyhotoví úřední záznam. Stejně tak policista vystaví potvrzení o odebrané zbraně. Pominou-li důvody, pro kterou byla zbraň odebrána, dojde k navrácení zbraně osobě, které jej byla odebrána. Vrácení zbraně stvrdí osoba svým podpisem.

Použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla – význam této pravomoci spočívá v tom, že policista je oprávněn použít technický prostředek, tím se rozumí „botička“. Tento technický prostředek je zajišťovací prostředek nikoliv sankce či donucovací prostředek. Zajišťovací prostředek slouží k pro zahájení řízení o přestupku. Policista je oprávněn rozhodnout o použití tohoto technického prostředku, pokud řidič vozidla svým jednáním porušil pravidla silničního provozu. Tím je myšleno například zákaz stání nebo zákaz zastavení.

Zajištění, odstranění a zničení věci – zajistit, odstranit a zničit věc je policista oprávněn za předpokladu, že existuje důvodné podezření o tom, že tato věc může ohrozit život či zdraví osob. V případě, že je tato věc označena za nebezpečnou musí být okamžitě

³⁴ MATES, P., HORZINKOVÁ, E., RAJMAN, J. Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009 Praha: Linde, 2009. ISBN 978-80-7201-743-0. S. 69

³⁵ ČERMÁK, M. *Bezpečnostní příprava*. Praha: Armex, 2012. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-87451-20-5.s. 73

³⁶ ČERMÁK, M. *Bezpečnostní příprava*. Praha: Armex, 2012. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-87451-20-5.s. 74-75

odstraněna. V některých případech, kdy je životu a zdraví nebezpečná může dojít k jejímu zničení.³⁷

Vstup do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek – Listina základních práv a svobod v čl. 12 garantuje každému nedotknutelnost obydlí.³⁸ Nikdo nesmí vstoupit do cizího obydlí bez souhlasu majitele. Co se týče příslušníka policie, ten oprávněn vstoupit do cizího obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek bez souhlasu majitele, jestliže je to nutné k provedení úkonu, který nesnese odkladu. Policista je oprávněn vstoupit do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek, aby odvrátil jakékoliv nebezpečí, které by mohlo ohrozit život nebo zdraví osob. Dále jsou policisté oprávněni vstoupit tam, kde dochází k ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti. Policisté jsou povinni po provedení nezbytných úkonů obeznámit uživatele obydlí. Policie je povinna zajistit to, aby na místě kde probíhal tento zásah, byla přítomna nezúčastněná osoba. Je to z důvodu toho, aby se tím předešlo zbytečným nesrovnalostem. Policisté proto na svých služebních stejnokrojích má připevněno kamerové zařízení.

Zastavení a prohlídka dopravního prostředku – dopravním prostředkem je jakýkoliv prostředek, který slouží k přepravě věcí a osob. Příslušník policie je oprávněn zastavit dopravní prostředek za určitých okolností.³⁹ Zastavit a provést prohlídku dopravního prostředku lze v případě, že hlídka policie pronásleduje pachatele úmyslného trestného činu, pátrá po pachateli úmyslného trestného činu nebo věcech, kterou mají souvislost s trestným činem. Dále může policista zastavit a provést prohlídku dopravního prostředku existuje-li důvodné podezření, že tímto dopravním prostředek byl spáchán trestný čin. Dalšími důvody, pro které je policista oprávněn zastavit a provést prohlídku dopravního prostředku, jsou například to, že policista pátrá po osobách hledaných, pohřešovaných nebo protiprávně se zdržujících na území České republiky, pátrá po zbraních, střelivu, výbušninách, omamných a psychotropních látkách a jedech nebo pátrá po věcech pocházejících z trestné činnosti. K zastavení a případné prohlídce může dojít i v prostředku veřejné hromadné dopravy. Pokud by se v prostředku veřejné hromadné dopravy nacházela věc, u které je obava, že by mohla ohrozit život a zdraví osob uvnitř

³⁷ MATES, P., HORZINKOVÁ, E., RAJMAN, J. Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009 Praha: Linde, 2009. ISBN 978-80-7201-743-0. s. 75

³⁸ ŠKODA, J. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-160-1. s. 143

³⁹ ŠKODA, J. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-160-1. s. 151

³⁹ MATES, P., HORZINKOVÁ, E., RAJMAN, J. Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009 Praha: Linde, 2009. ISBN 978-80-7201-743-0. s. 91

prostředku, je policista oprávněn provést prohlídku věci „zavazadla“ a přesvědčit o tom, zda je ohrožena bezpečnost. V souvislosti s prohlídkou věci může policista provést prohlídku osoby, u které je podezření tuto věc vlastní.

Vykázání – policista je oprávněn vykázat osobu, která se opakovaně dopouští protiprávního jednání. Protiprávním jednáním se rozumí útoky, které mohou být verbální i neverbální. Doba, po kterou je osoba policistou vykázána z vymezeného prostoru, je 10 dnů.⁴⁰

Použití donucovacích prostředků a zbraně – za donucovací prostředky jsou označeny hmaty, chvaty, údery a kopy. Dále také obušek, vrhací prostředek, slzotvorný prostředek, zastavovací pás, vytlačení vozidlem, vytlačení štítem, vytlačení koněm, použití služebního psa, vodní stříkač, zásahová výbuška, úder střelnou zbraní, hrozba namířenou střelnou zbraní, varovný výstřel, pouta a prostředek k zamezení prostorové orientace. Policista je oprávněn použít jakýkoliv donucovací prostředek za podmínky, že byl na použití těchto donucovacích prostředků vycvičen. Policista je oprávněn použít donucovací prostředek, aby ochránil bezpečnost osob a majetku, ale také bezpečnost veřejného pořádku.⁴¹ Než policista použije donucovací prostředek, musí vyzvat osobu, proti které by mohl být donucovací prostředek použit. Policista vyzve osobu k tomu, aby zanechala protiprávního jednání, kterého se dopouští. Pokud tak neučiní, bude proti ní použito donucovacích prostředků. Policista může použít elektrický prostředek pouze v případě, že jiný donucovací prostředek nestačí k zastavení protiprávního jednání, kterého osoba dopouští.

Použití zbraně – použít zbraň lze, pokud se jedná o nutnou obranu nebo krajní nouzi. O nutnou obranu podle § 29 trestního zákoníku se jedná, jestliže někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem. Chráněným zájmem se rozumí především život, zdraví nebo majetek. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku. O krajní nouzi podle § 28 trestního zákonu jde, jestliže někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem. Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažná nebo ještě závažnější

⁴⁰ ŠKODA, J. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-160-1. s. 156-157

⁴¹ ČERMÁK, M. *Bezpečnostní příprava*. Praha: Armex, 2012. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-87451-20-5. s. 103-105

než ten, který hrozil.⁴² Policista použije služební zbraň, jestliže pachatel neuposlechne výzvy, aby nekladl aktivní odpor a opustil svůj úkryt. Použití zbraň lze i následujících situacích: pachatel je na útěku a nelze ho jiným způsobem zadržet, pachatel svou jízdou ve vozidle ohrožuje život a zdraví ostatních řidičů, přičemž nedbá výzev k zastavení vozidla, pachatel svým jednáním ohrožuje střežený nebo chráněný objekt či prostor. Policista je oprávněn použít služební zbraň proti osobě, která nezanechala svého protiprávního jednání, i když bylo proti ní použito několik donucovacích prostředků, jako jsou hrozba namířenou střelnou zbraní nebo varovný výstřel. Za každé okolnosti musí použití zbraně předcházet výzva, že bude použito zbraně.

Prokázání totožnosti – podle § 63 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky Prokázáním totožnosti se rozumí prokázání jména, popřípadě jmen, příjmení, data narození a v případě potřeby také adresy místa trvalého pobytu, adresy místa pobytu nebo adresy bydliště v zahraničí, rodného čísla a státní příslušnosti. Rozsah a způsob zjišťování osobních údajů musí být přiměřené účelu zjišťování totožnosti.

Policista může vyzvat osobu k prokázání totožnosti, jestliže je podezřelá ze spáchání trestného činu. Také se může jednat o osobu, která se zdržuje v prostotu, o které se ví, že se v něm zdržují cizinci bez povolení opravňujícího k pobytu na území České republiky. Osoba, která může být policií vyzvána k prokázání totožnosti, se zdržuje v blízkosti chráněného prostoru nebo místa, odpovídá popisu hledané nebo pohřešované osoby, vstupuje do objektu chráněného policií.⁴³ Vyzvat lze osobu, která má na veřejném místě a zbraň a je důvodné podezření, že ji použije. Policista vyzve mimo jiné osobu, která se zdržuje na místě, kde došlo ke spáchání trestného činu. K prokázání totožnosti bude výzva osoba, která je předvedena na žádost příslušného orgánu, dále také oznamovatel správního deliktu či trestného činu. Policista je oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu, je-li to nezbytné k ochraně osob, majetku a veřejného pořádku.

⁴² ČERMÁK, M. *Bezpečnostní příprava*. Praha: Armex, 2012. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-87451-20-5. s. 116-117

⁴³ ŠKODA, J. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-160-1. s. 205-206

8 Porovnání Německé policie a České policie

8.1 Úkoly bavorské policie

Úkolem policie je stíhat trestné činy. Orgány a příslušníci policejní služby jsou povinni vyšetřovat trestné činy a vydávat všechny příkazy nespouštějící průtahy, aby věc nebyla ukryta. Za tímto účelem jsou oprávněni vyžadovat informace od všech úřadů, v případě bezprostředního nebezpečí také požadovat informace a provádět šetření jakéhokoli druhu, pokud jejich pravomoci neupravují jiná zákonná ustanovení. Orgány a příslušníci policejní služby předají svá jednání neprodleně státnímu zastupitelství. Pokud se ukáže, že je nutné rychle provést soudní vyšetřovací opatření, mohou být dokumenty zaslány přímo okresnímu soudu. Svědci jsou povinni dostavit se k vyšetřovatelům státního zastupitelství a vypovídat ve věci, je-li předvolání na základě příkazu státního zastupitelství. Není-li uvedeno jinak, platí přiměřeně ustanovení šestého oddílu první knihy. Přísežný výslech je vyhrazen soudu.⁴⁴

Policie má za úkol odvracet obecné nebo individuální ohrožení veřejné bezpečnosti nebo pořádku. Policie poskytuje pomoc při výkonu rozhodnutí jiným orgánům a soudům. Policie je povinna plnit i úkoly, které ji ukládají další právní předpisy.

Policie učiní z několika možných a vhodných opatření to, které se nejméně dotýká jednotlivce a široké veřejnosti. Opatření nesmí vést k nevýhodě, která je zjevně nepřiměřená požadovanému výsledku. Opatření je přípustné, jen dokud není dosaženo jeho účelu nebo dokud se neprokáže, že jej nelze dosáhnout.

Policie činí opatření podle svého úvahy. Je-li k odvrácení nebezpečí možné více prostředků, postačí, je-li určen jeden z nich. Na žádost má být dotčené osobě povoleno použít jiný stejně účinný prostředek, pokud tím nebude více nepříznivě ovlivněna široká veřejnost.

44 Strafprozeßordnung (StPO) [online]. 1987 [cit. 2023-02-24] Dostupné z WWW.<<https://www.gesetze-im-internet.de/stpo/BJNR006290950.html>>§ 163

45 Gesetz über die Aufgaben und Befugnisse der Bayerischen Polizei (Polizeiaufgabengesetz – PAG) [online]. 1990 [cit. 2023-02-24] Dostupné z WWW.<[41](https://www.gesetze-bayern.de/Content/Document/BayPAG>true></p></div><div data-bbox=)

Na žádost osoby dotčené opatřením se policista musí prokázat, pokud to nezhoršuje účel opatření. Podrobnosti upravuje služební řád.

Způsobí-li člověk nebezpečí, musí být opatření namířeno proti němu. Není-li osobě ještě 14 let nebo byl-li pro duševní chorobu nebo mentální postižení ustanoven opatrovník, aby obstaral všechny její záležitosti, lze opatření učinit i proti tomu, kdo je povinen dohlížet na dotyčnou osobu. Způsobí-li osoba, která byla pověřena plněním úkolu, při plnění úkolu nebezpečí, lze učinit opatření i proti tomu, kdo plnění úkolu nařídil.

Představuje-li věc nebezpečí, učiní se opatření proti držiteli věci. Opatření lze směřovat i proti vlastníkovvi nebo jiné oprávněné osobě. Vychází-li nebezpečí z věci bez vlastníka, lze opatření učinit proti tomu, kdo se vlastnictví věci vzdal.

Policie může provést opatření sama nebo prostřednictvím zástupce, nelze-li účelu opatření dosáhnout nebo jej nelze dosáhnout včas prostřednictvím odpovědných osob. Osoba dotčená opatřením musí být neprodleně informována.

Policie může učinit opatření vůči jiným osobám než odpovědným, jestliže je třeba odvrátit současné značné nebezpečí, jestliže opatření vůči odpovědným osobám nejsou možná nebo nejsou možná včas nebo neslibují úspěch, jestliže policie nemůže odvrátit nebezpečí sama nebo prostřednictvím agentů, nebo tak nemůže učinit včas a za které mohou lidé nést odpovědnost bez významného osobního rizika a bez porušení povinností vyšší úrovně. Tyto opatření lze zachovat jen tak dlouho, dokud není možné nebezpečí odvrátit jiným způsobem.

8.2 Právníomoci bavorské policie

Policie může učinit nezbytná opatření k odvrácení nebezpečí pro veřejnou bezpečnost nebo pořádek, které v jednotlivém případě existuje, pokud § 12 až 65 PAG konkrétně neupravují působnost policie. Takovým konkrétním nebezpečím je třeba rozumět situaci, která vede, pokud objektivně očekávaná událost nebrání, s dostatečnou pravděpodobností k porušení chráněných zájmů veřejné bezpečnosti nebo pořádku v jednotlivém případě. Policie může přijmout opatření, zejména je-li to nezbytné k předcházení nebo zastavení trestných činů, správních deliktů nebo protiústavních činů. Dále k odstranění stavů způsobených takovým jednáním popřípadě odvrátit nebezpečí nebo odstranit stavy, které ohrožují nebo poškozují život, zdraví nebo svobodu osob nebo majetku, jejichž zachování se jeví jako nezbytné ve veřejném zájmu.

Při výslechu policií je osoba povinná uvést své příjmení, jméno, datum a místo narození, adresu bydliště a státní příslušnost, je-li pravděpodobné, že může poskytnout relevantní údaje potřebné pro výkon konkrétního policejního úkolu. Další informace je osoba povinná poskytnout policii pouze tehdy, jestliže jí to ukládá zákon.

Policie může zjistit totožnost osoby na obranu nebezpečí nebo bezprostřední nebezpečí pro důležitý právní zájem. Zjistit totožnost osoby, jestliže osoba připravuje, páchá trestnou činnost, osoba se setkává s dalšími osobami, které nemají povolení k pobytu. Dále zločinci, kteří se skrývají, lidé věnující se prostituci. Také jsou-li v dopravním nebo zásobovacím systému nebo zařízení, veřejné dopravě, v administrativní budově nebo jiném zvlášť ohroženém objektu nebo v jejich bezprostřední blízkosti a skutečnosti odůvodňují předpoklad, že v objektech nebo na objektech tohoto druhu má být páchána trestná činnost, kterým jsou přímo ohroženy osoby v těchto objektech nebo na nich nebo tyto objekty samotné. Policista může vyzvat osobu k prokázání totožnosti na policejním kontrolním stanovišti, které bylo zřízeno k předcházení trestným činům podle § 100a (StPO) nebo č. 20 odst. 1 č. 3, odst. 2 č. 5 až 7 bavorského shromažďovací zákona (BayVersG). Bylo zřízeno k ochraně nebezpečných významných událostí, popřípadě za účelem specifických policejních vyšetřovacích strategií k odvrácení nebezpečí. V pohraničních oblastech do vzdálenosti 30 km a na průjezdech (spolkové dálnice, evropské silnice a dalších silnice značného významu pro přeshraniční dopravu) a ve veřejných zařízeních mezinárodní dopravy k zabránění nebo zastavení neoprávněného pobytu a k boji proti přeshraniční trestné činnosti nebo k ochraně soukromých práv.

Policie může osobu předvolat písemně nebo ústně, jestliže skutečnosti odůvodňují předpoklad, že osoba může poskytnout relevantní informace, které jsou nezbytné pro plnění konkrétního policejního úkolu, popřípadě který je povinen provádět identifikační opatření nebo elektronické sledování místa pobytu. Měl by být uveden důvod předvolání. Při určování okamžiku je třeba vzít v úvahu povolání a další životní podmínky dotčené osoby. Nevyhoví-li dotčená osoba bez dostatečného důvodu výzvě, lze ji vymáhat silou, jsou-li informace potřebné k odvrácení nebezpečí nebo bezprostředně hrozícího ohrožení života, zdraví nebo svobody člověka.

Policie může vzít osobu do vazby, jestliže je to nezbytné k ochraně před ohrožením života nebo zdraví, zejména proto, že osoba je zjevně ve stavu, který vylučuje svobodné rozhodování, nebo je jinak v bezmocné postavení. Dále jestliže je to nezbytné

k tomu, aby se zabránilo hrozícímu spáchání nebo pokračování správního deliktu značného veřejného významu nebo trestného činu, domněnka, že se někdo takový trestný čin dopustí nebo k jeho spáchání přispěje, může být založena zejména na tom, že osoba oznámila nebo si vyžádala spáchání trestného činu nebo u sebe transparenty nebo jiné předměty s takovým nabádáním, to platí i pro letáky s tímto obsahem, pokud jsou přepravovány v množství vhodném k distribuci. Policie může vzít do vazby osobu, u které se najdou zbraně, náradí nebo jiné věci, které jsou zjevně určeny ke spáchání trestného činu. Dále lze vzít do vazby osobu, která byla již v minulosti vícekrát trestána za spáchání trestného činu.⁴⁶

Je-li někdo přistižen nebo stíhán při činu, je-li podezřelý z útěku nebo nelze-li ihned zjistit jeho totožnost, je kdokoli oprávněn ho předběžně zatknout i bez soudního příkazu. Zjištění totožnosti osoby státním zastupitelstvím nebo příslušníky policejní služby se zjišťuje podle § 163b odst. 1 (StPO). V případě bezprostředního nebezpečí je státní zastupitelství a policisté oprávněni provést předběžné zatčení rovněž, jsou-li splněny náležitosti příkazu k zatčení nebo příkazu k umístění. Lze-li trestný čin stíhat jen na návrh, je předběžné zatčení přípustné, i když návrh ještě nebyl podán. To platí obdobně, pokud lze trestný čin stíhat pouze s povolením nebo trestem.⁴⁷

Prohlídky bytů může nařídít pouze soudce, s výjimkou bezprostředního nebezpečí. Obyvatel bytu má právo být přítomen při prohlídce bytu. Je-li nepřítomen, přizve se, je-li to možné, jeho zástupce, zletilý příbuzný nebo nezúčastněný svědek. Vlastník bytu nebo jeho zástupce musí být neprodleně informován o důvodu prohlídky, pokud tím není ohrožen účel opatření. O ohledání se pořídí záznam. Musí obsahovat odpovědné oddělení, důvod, čas a místo pátrání a jeho výsledek. Záznam podepíše pátrací úředník a majitel domu nebo osoba, která se přistěhovala. Pokud je podpis odmítnut, je třeba o tom poznamenat. Kopie protokolu se na požádání předá majiteli domu nebo jeho zástupci. Není-li možné sepsat protokol nebo předat jeho kopii vzhledem ke zvláštním okolnostem případu nebo pokud by to ohrozilo účel prohlídky, povolí dotčené osobě prohlídku pouze písemně s uvedením úřadu, odpovědný a čas a místo prohlídky potvrdí.⁴⁸

⁴⁶ Gesetz über die Aufgaben und Befugnisse der Bayerischen Polizei (Polizeiaufgabengesetz – PAG) [online]. 1990 [cit. 2023-02-24] Dostupné z WWW.<<https://www.gesetze-bayern.de/Content/Document/BayPAG>true>>

⁴⁷ Strafprozeßordnung (StPO) [online]. 1987 [cit. 2023-02-24] Dostupné z WWW.<<https://www.gesetze-im-internet.de/stpo/BJNR006290950.html>>§ 127

⁴⁸ Gesetz über die Aufgaben und Befugnisse der Bayerischen Polizei (Polizeiaufgabengesetz – PAG) [online]. 1990 [cit. 2023-02-24] Dostupné z WWW.<<https://www.gesetze-bayern.de/Content/Document/BayPAG>true>>

8.3 Spolupráce mezi německou a českou policií

Smluvní státy spolupracují při předcházení a objasňování trestných činů, jakož i při předcházení porušení veřejného pořádku a bezpečnosti. Spolupráce při předcházení a objasňování trestných činů zahrnuje i případy, kdy je jednání v jednom smluvním státě kvalifikováno jako trestný čin a ve druhém smluvním státě jako správní delikt. Smluvní státy dále spolupracovat při objasňování správních deliktů v působnosti policejních nebo celních orgánů, pokud tato spolupráce již neprobíhá podle práva Evropské unie nebo jiných mezinárodních smluv.⁴⁹

Shrnutí

Německá policie v tomto případě konkrétně bavorská policie má co se úkolů týče stejný cíl, a to zajistit bezpečnost osob. Důležitým úkolem možná i prioritním úkolem dle bavorské zákona je stíhat trestné činy. Jediný bod mezi úkoly policie, kde je rozdíl mezi českou a německou policií je ten, že německá má stanovenou jinou (nižší) věkovou hranici týkající se mladistvých. V České republice je tato věková hranice stanovena 15 let, v Německu je to 14 let. I když tyto sousedící státy mají k sobě velmi blízko a dalo by se říci, že mají i stejnou evropskou mentalitu, tak v tomto ohledu liší.

Co se týče pravomocí policie, jsou na tomto obě strany stejně, alespoň v těch základních. Mezi základní pravomoci lze považovat vstup do obydlí, omezení osobní svobody a vzetí do vazby.

⁴⁹ Bundesgesetzblatt [online]. 2000 [cit. 2023-02-24] Dostupné z WWW. <www.bundesgesetzblatt.de>

9 Empirická část

Empirická část je zpracována prostřednictvím dotazníkového šetření a řízenými strukturovanými rozhovory. Dotazníkové šetření provedeno za účelem zjištění, zda občané mají pocit bezpečí v místě svého bydliště, zda jsou spokojeni s činností policie, zda znají úkoly příslušníků a zda jim přijdou pravomoci příslušníků dostatečné. Řízené strukturované rozhovory byly provedeny s příslušníky Policie České republiky.

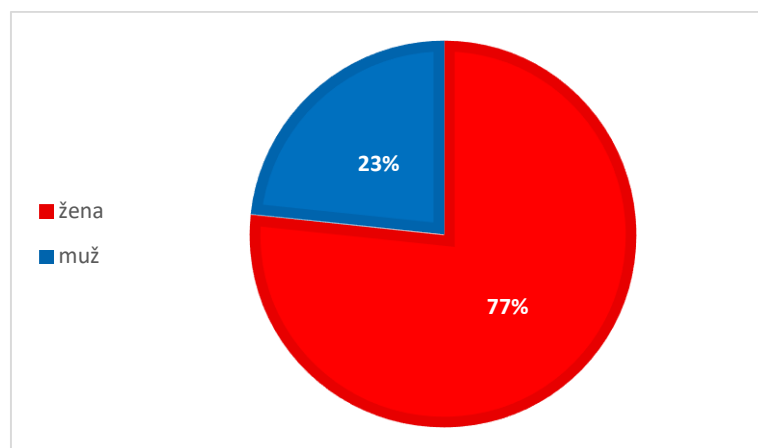
9.1 Dotazníkové šetření

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 60 respondentů, přičemž cílovou věkovou skupinou byli občané kolem 40 – 50 let a nad 50 let. Tuto věkovou skupinu lze totiž považovat za nejvíce odpovědnou a zkušenou. Dále tato věková skupina prošla různými období, kterým může být například komunismus. Vzhledem k tomu, že tato věková skupina prošla několika obdobími, tak tím pádem prošla i několika změnami co se týče vývoje Policie České republiky.

Výsledky dotazníkového šetření jsou vyhotoveny v grafické podobě.

1. Jaké je Vaše pohlaví?

Graf č. 1 Pohlaví respondentů

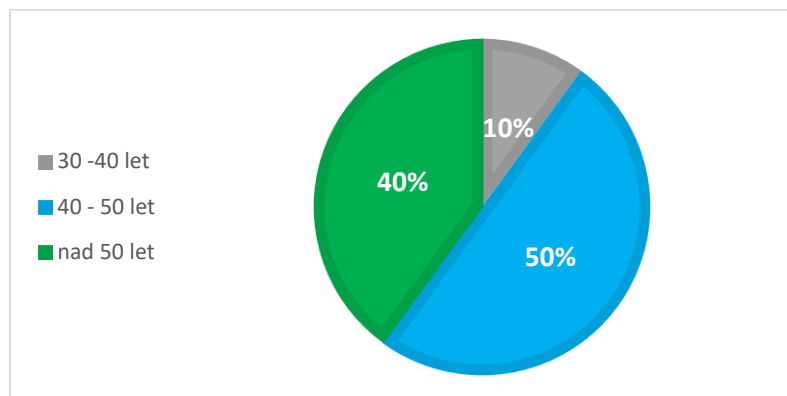

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně jejich pohlaví. Z grafu tedy vyplývá, že na dotazník odpovědělo 46 žen (77 %) a 14 mužů (23 %).

2. Kolik je Vám let?

Graf č. 2 Věk respondentů

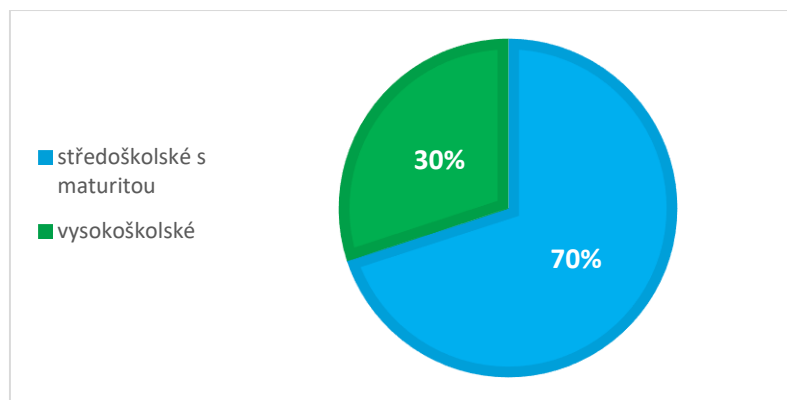

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně jejich věku. Z grafu vyplývá, že největší skupinou byla věková kategorie ve věku 40 – 50 let, kterých bylo 30 (50 %), druhou největší skupinou byla věku nad 50 let, kterých bylo 24 (40 %). Ve věku 30-40 let se účastnilo 6 respondentů (10 %).

3. Jaké je Vaše nejvýše dosažené vzdělání?

Graf č. 3 Vzdělání respondentů

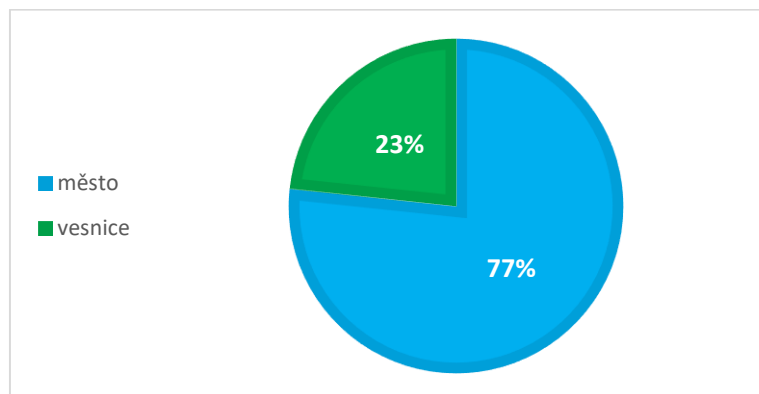

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně jejich nejvyššího dosaženého vzdělání. Z grafu vyplývá, že na dotazník odpovědělo 42 respondentů (70 %) se středoškolským vzděláním zakončené maturitní zkouškou a 18 respondentů (30 %) s vysokoškolským vzděláním.

4. Jaké je místo Vašeho bydliště?

Graf č. 4 Bydliště respondentů

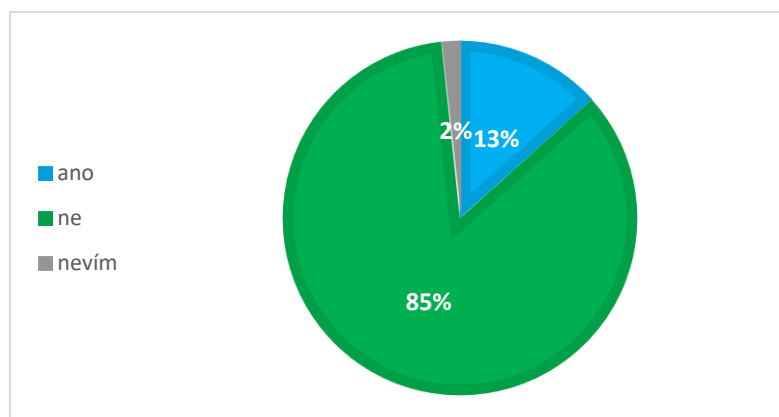

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně jejich bydliště. Z grafu vyplývá, že 46 respondentů (77 %) bydlí ve městě a 14 respondentů (23 %) bydlí na vesnici.

5. Cítíte se v místě Vašeho bydliště bezpečně?

Graf č. 5 Bezpečnost v místě bydliště

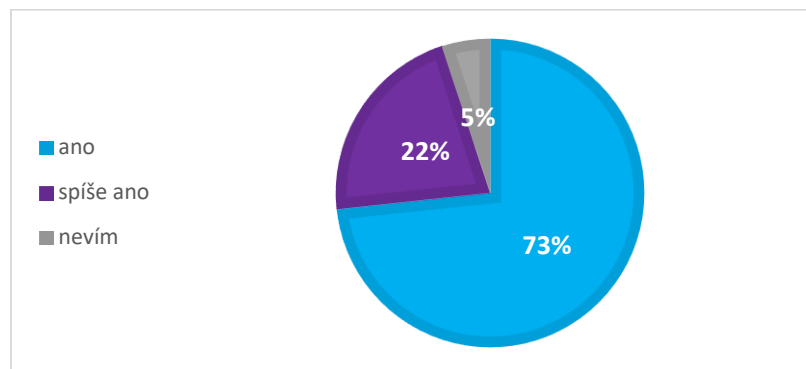

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně toho, zda se cítí v místě jejich bydliště bezpečně. Graf jasně vyplývá, že 51 respondentů (85 %) se necítí bezpečně v místě svého bydliště, dalších 8 respondentů (13 %) se cítí bezpečně a pouze jeden respondent nedokázal jasně odpovědět.

6. Jste spokojen/a s činností Policie ČR v místě Vašeho bydliště?

Graf č. 6 Činnost PČR v místě bydliště

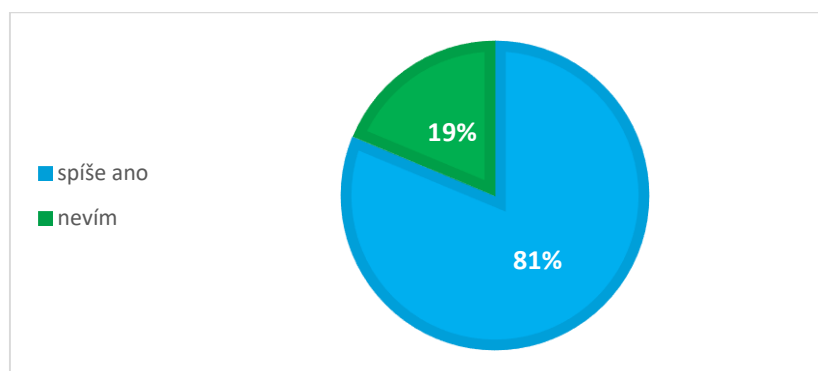

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně toho, zda jsou spokojeni s činností Policie ČR v místě jejich bydliště. Z grafu jasně vyplývá, že 44 respondentů (73 %) je zcela spokojeno s činností Policie ČR v místě jejich bydliště. Dalších 13 respondentů (22 %) se přiklonilo k nejednoznačné odpovědi „spíše ano“ a 3 respondenti (5 %) nedokážou odpovědět. Tím pádem se nešel nikdo, kdo by byl nespokojen s činností PČR v místě své bydliště.

7. Jste spokojen/a s činností Policie ČR (jako celek)?

Graf č. 7 Činnost PČR

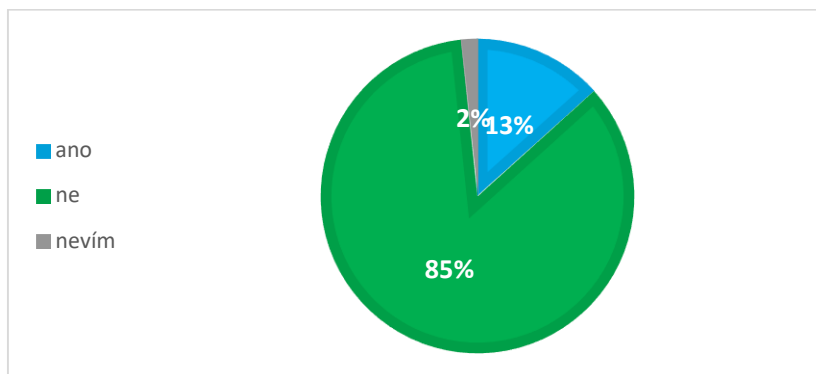

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně toho, zda jsou komplexně s činností Policie ČR spokojeni. Z grafu jasně vyplývá, že 51 respondentů (81 %) je spíše spokojena s činností PČR a 9 respondentů (19 %) nedokáže na tuto otázku jasně odpovědět.

8. Setkal/a jste Vy nebo Váš blízký někdy s negativním přístupem policisty?

Graf č. 8 Negativní přístup policisty

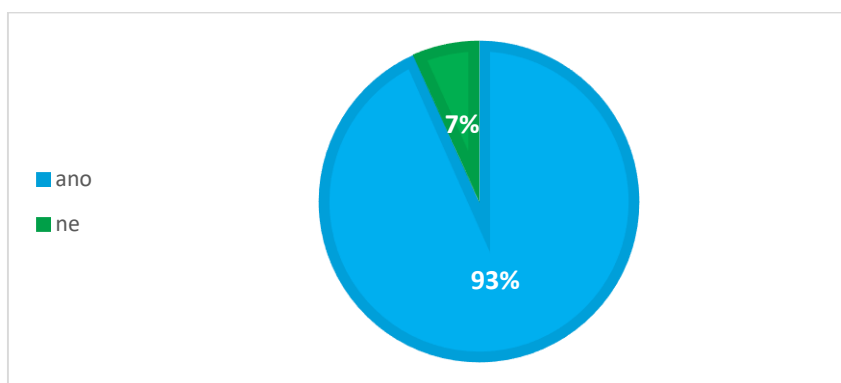

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně toho, jestli oni sami nebo jejich blízký někdy setkal s negativním přístupem policisty. Z grafu jasně vyplývá, že 51 respondentů (85 %) se nikdy nesetkali s negativním přístupem policisty. Dalších 8 respondentů (13 %) se bohužel s negativním přístupem policisty setkala a pouze jeden respondentem nevěděl.

9. Oznamoval/a jste někdy nějakou událost?

Graf č. 9 Oznámení události

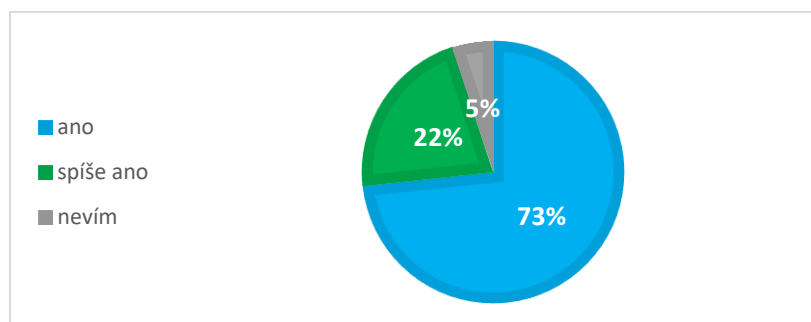

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně toho, zda někdy oznamovali nějakou událost. Z grafu vyplývá, že jednoznačně převažuje ta část respondentů, která již nějakou událost oznamovala. K této otázce náleží ještě doplňující otázka, jestli byli spokojeni s vyřešením té události.

- **Pokud ANO, byl/a jste spokojen/a s vyřešením?**

Graf č. 9a Spokojenost s vyřešením

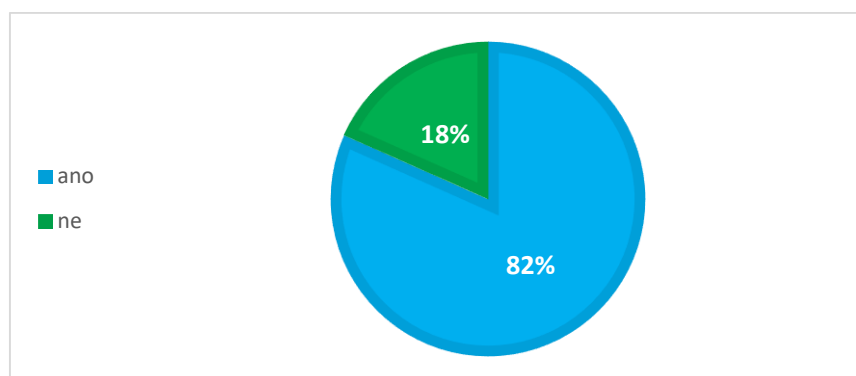

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů na doplňující otázku, zda byli spokojeni s vyřešením s událostí, kterou oznamovali. Z grafu vyplývá, že 44 respondentů (73 %) byli spokojeni s vyřešením, 13 respondentů (22 %) byli „spíše“ spokojeni a 3 respondenti (5 %) nedokázali jednoznačně odpovědět.

10. Porušil/a jste někdy vědomě zákon? (jízda na červenou, chůze na červenou, jízda bez bezpečnostního pásu...)

Graf č. 10 Porušení zákona

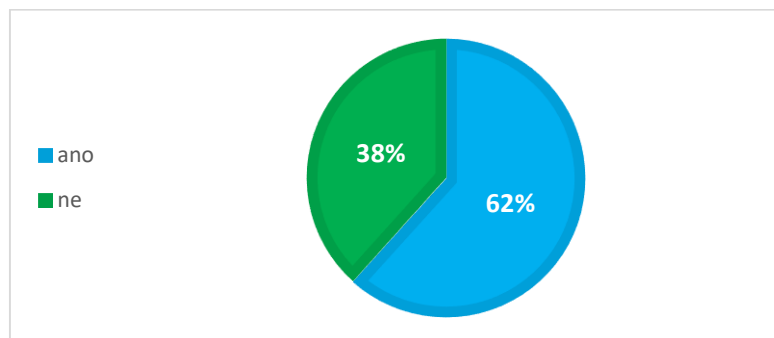

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně toho, zda někdy vědomě porušili zákon. Z grafu vyplývá, že velká část respondentů přesně 49 (82 %) odpověděli, že vědomě porušili zákon a dalších 11 respondentů (18 %) neporušili nikdy zákon.

11. Dostal/a jste někdy pokutu za porušení zákona?

Graf č. 11 Pokuta za porušení zákona

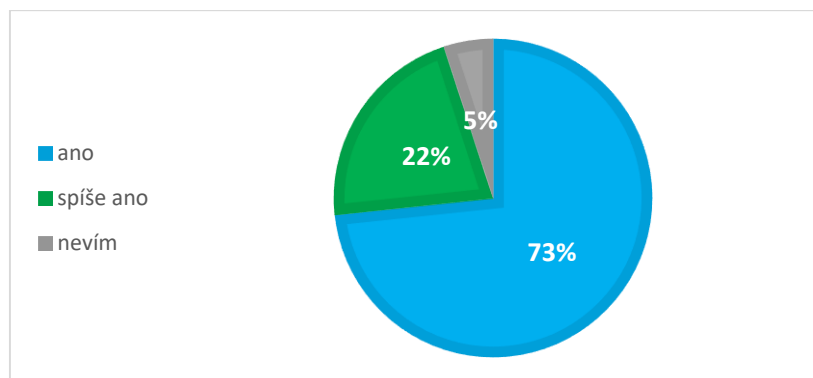

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně toho, zda za porušení zákona dostali pokutu. Z grafu vyplývá, že i když respondenti porušili zákon, nebyli za jejich přestupek sankcionováni. Počet respondentů, kteří dostali pokutu za porušení zákona, bylo 37 (62 %) a 23 (38 %), kteří nedostali pokutu.

12. Víte, jaké pravomoci má policista?

Graf č. 12 Pravomoci policisty

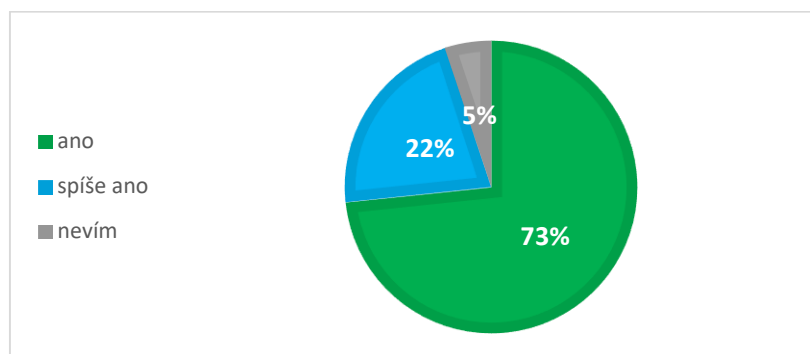

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně toho, zda mají povědomí o tom, jaké pravomoci policista má. Z grafu vyplývá, že 44 respondentů (73 %) zřejmě ví, jaké jsou pravomoci policisty. Dalších 13 respondentů (22 %) spíše tuší, jaké pravomoci policista může mít, a 3 respondenti (5 %) nevěděli.

13. Víte, čím jsou garantována základní lidská práva?

Graf č. 13 Základní lidská práva

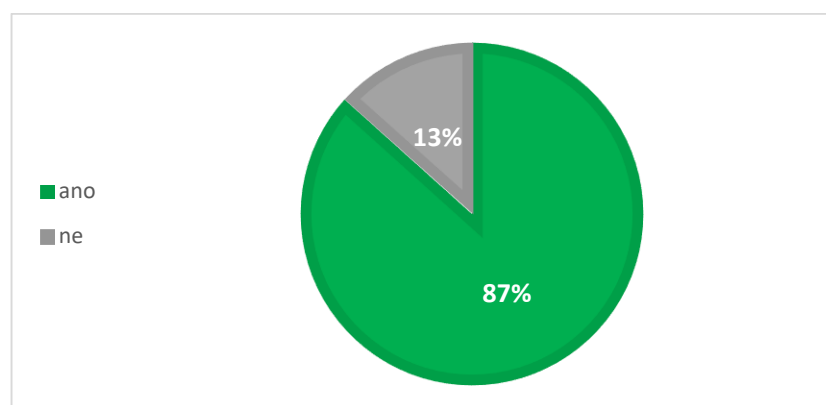

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně toho, zda vědí, čím jsou garantována základní lidská práva. Z grafu vyplývá, že velká většina respondentů ví, že základní lidská práva jsou garantována LZPS. Druhá skupina buď spíše ví, nebo zcela neví.

14. Vyzval Vás příslušník PČR k prokázání totožnosti?

Graf č. 14 Prokázání totožnosti

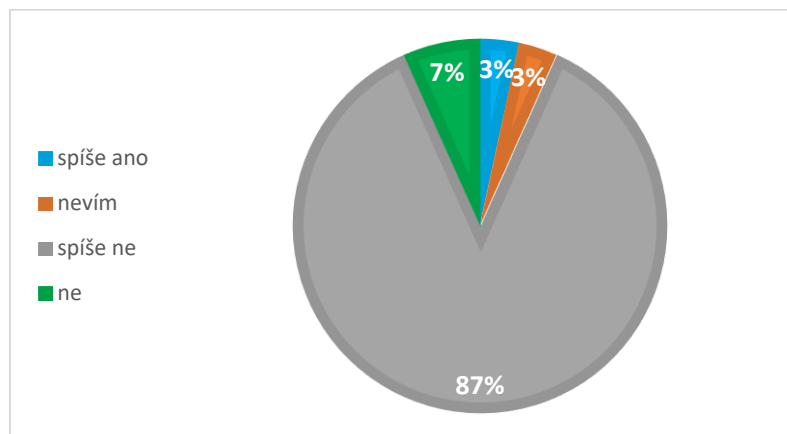

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně toho, jestli je někdy policista vyzval k prokázání totožnosti. Z grafu jasně vyplývá, že skoro všichni dotazující respondenti byli policistou vyzváni k prokázání totožnosti.

15. Policista je oprávněn vykázat osobu, která se dopouští ve svém obydlí násilí na druhé osobě, na dobu 10 dnů. Je to dostačující?

Graf č. 15 Vykázání osoby

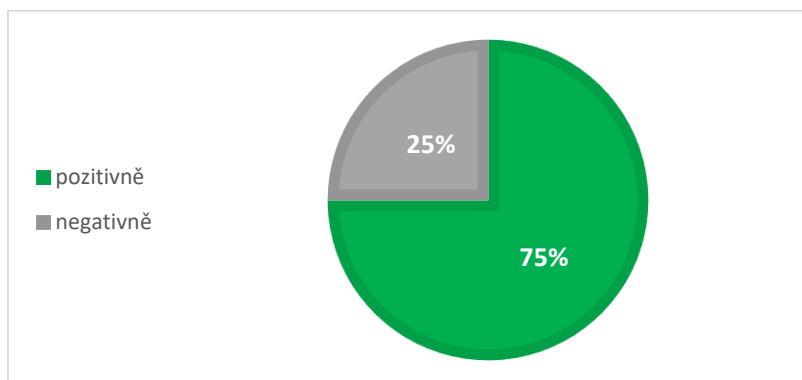

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně toho, zda si myslí, že doba na vykázání osoby policistou je dostačující. Z grafu jasně vyplývá, že velká většina respondentů si myslí, že tato doba není příliš dostačující. Dokonce 7 % respondentů, že pro ně to dostačující není.

16. Pravomocí policisty v rámci ochrany veřejného pořádku je omezení osobní svobody formou zajištění. Vnímáte tuto pravomoc pozitivně nebo negativně?

Graf č. 16 Omezení osobní svobody formou zajištění

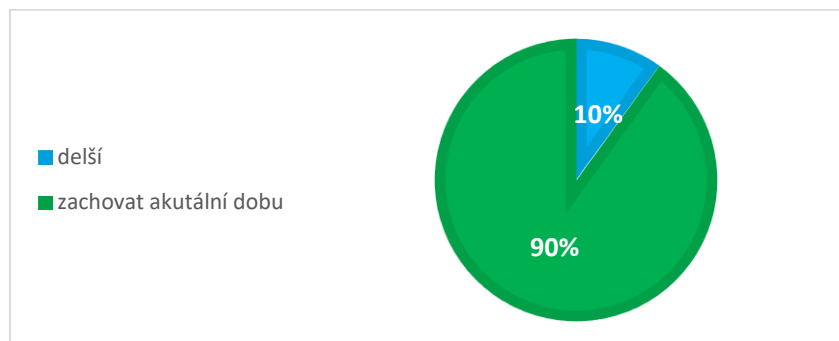

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně toho, zda vnímají pravomoc policisty omezit osobu na osobní svobodě formou zajištění pozitivně či negativně. Z grafu vyplývá, že respondenti tuto pravomoc vnímají spíše pozitivně.

17. Policista je oprávněn omezit osobu na osobní svobodě formou zadržení na dobu 24 hodin. Měla by tato doba být kratší, delší nebo zůstat stejná?

Graf č. 17 Omezení osobní svobody formou zadržení

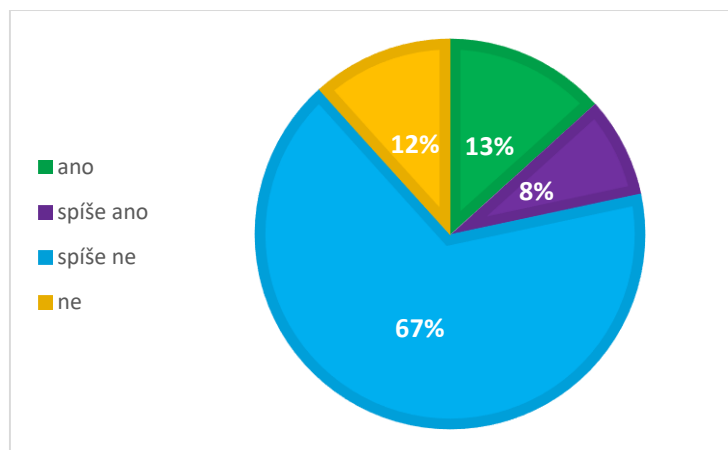

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně toho, zda si myslí, že doba pro zadržení osoby je v pořádku. Z grafu vyplývá, že velká část respondentů souhlasí s aktuální dobou pro zadržení osoby. Druhá část respondentů by tuto dobu klidně prodloužila.

18. Měl/a jste někdy pocit, že policista překračuje své pravomoci?

Graf č. 18 Překročení pravomocí

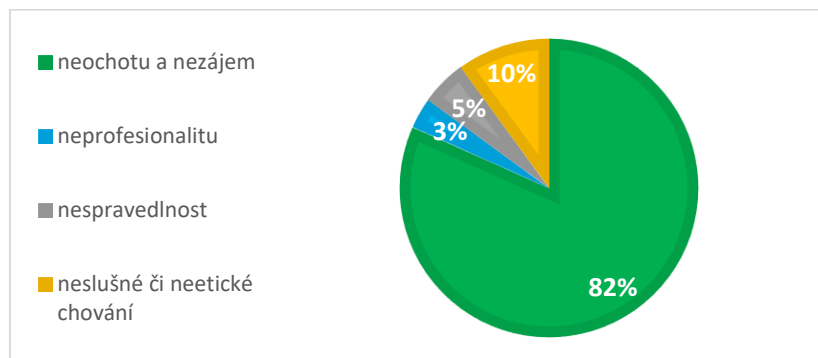

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně toho, zda měli někdy pocit, že policisty překročil své pravomoci. Z grafu vyplývá, že velká část dotazovaných spíše neměla pocit, že by policista někdy překročil své pravomoci.

19. Co vnímáte jako negativní stránku Policie ČR?

Graf č. 19 Negativní stránka PČR

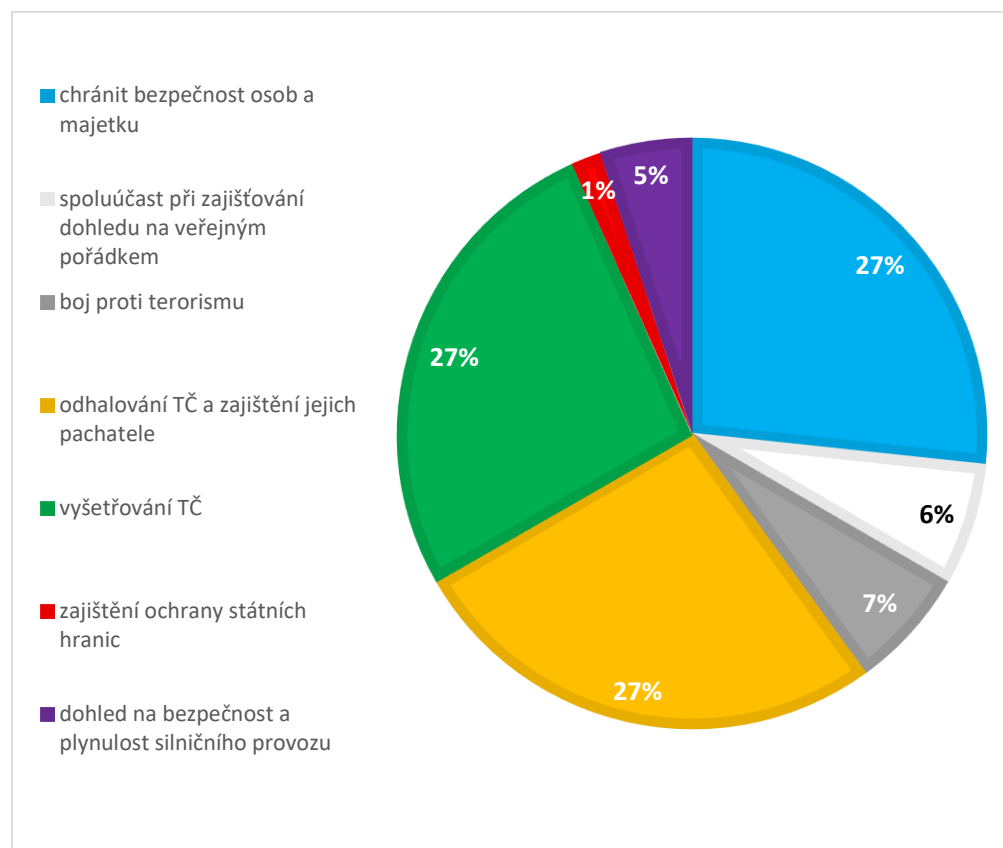

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně toho, co vnímají jako negativní stránku Policie ČR. Z grafu vyplývá, že mnoho respondentů vnímá jako negativní stránku policie neochotu a nezájem. I když tato negativní stránka nevypovídá o policii nic dobrého, tak si myslím, že by bylo daleko horší, kdyby respondenti vnímali za negativní stránku spíše ostatní vyjmenované.

20. Vyberte tři úkoly PČR, které vnímáte jako nejdůležitější.

Graf č. 20 Úkoly PČR

Zdroj: vlastní šetření

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů ohledně toho, jaké úkoly PČR vnímají jako nejdůležitější. Z grafu vyplývá, že respondenti vnímají za nejdůležitější úkoly – chránit bezpečnost osob a majetku, odhalování TČ a zajištění jejich pachatele a vyšetřování TČ.

9.2 Řízený strukturovaný rozhovor

Řízené strukturované rozhovory byly provedeny s příslušníky Policie České republiky. Vzhledem k tomu, že se jedná o policisty, bude zde zachována anonymita ohledně osobních údajů. Otázky byly oběma příslušníkům položeny stejné. Celkem bylo zodpovězeno na 10 otázek, které byly zaměřeny na pravomoci příslušníků policie.

9.2.1 Příslušník PČR č. 1

Otázka č. 1 Co Vás vedlo k tomu, že jste se stal příslušníkem Policie České republiky?

(Příslušník PČR č. 1) K PČR mi přivedla má celoživotní touha pomáhat lidem. Ve dvaceti letech jsem nastoupil na základní vojenskou službu a v jejím průběhu jsem začal přemýšlet o budoucím povolání. Celý život jsem chtěl pomáhat lidem, tak mi připadalo přirozené stát se hasičem, nebo zdravotníkem. Do zaměstnání jsem chtěl nastoupit hned po skončení základní vojenské služby, abych se osamostatnil. Začal jsem tedy u zdravotníků, kde jsem zjistil, že mé odborné znalosti nejsou dostatečné, proto jsem pokračoval u hasičů. Ty v době mého zájmu o budoucí zaměstnání měli společně s PČR náborový stop-stav, proto jsem z počátku skončil u Vězeňské služby ČR – Justiční stráž. Můj zájem pomáhat lidem stále trval.

Otázka č. 2 Jak dlouho jste ve služební poměru?

(Příslušník PČR č. 1) U státních složek tedy pracuji už od 1. 10. 2003, tedy letos tomu bude 20 let.

Otázka č. 3 U jakých útvarů jste kromě momentálního sloužil?

(Příslušník PČR č. 1) Svoji cestu jsem tedy začal u Vězeňské služby ČR, jako Justiční stráž. S příchodem zákona 273/2008 Sb. o Policii České republiky se mi naskytla příležitost nechat se převelet ke složkám sloužícím pod stejným zákonem. Tato příležitost, jak se dostat ke složkám IZS se zdála lákavá a jednoduchá. Neváhal jsem a oslovil jsem opět HZS ČR, kde mi bylo doslovně řečeno, že „bachaře“ neberou. Se slzou v oku jsem tedy šel za personální pracovníci PČR, kde můj zájem o službu u PČR přivítala s otevřenou náručí. Převelení však tak jednoduché nebylo a musel jsem absolvovat vše, jako každý jiný uchazeč. Po administrativním maratonu a složení základní odborné způsobilosti jsem nastoupil na Oddělení dopravních nehod Plzeň – město. Po půlroční praxi jsem byl přeřazen na svoje služební místo, na které jsem k PČR nastupoval, a to na Odbor služby dopravní policie Plzeňského kraje, Oddělení silničního dohledu, se specializací na nákladní dopravu. Tady jsem sloužil až do roku 2014, tedy pět let. Tato práce se opět s pomáhání lidem úplně nesnoubila, proto jsem využil šance nechat se převelet na Odbor pořádkové policie Plzeň – venkov, Obvodní oddělení Úněšov, které se nacházelo v místě mého bydliště a cítil jsem zde i bližší vztah k lidem. Na OOP Úněšov jsem do současné doby a cítím se zde spokojeně.

Otázka č. 4 Mohl byste říci, jaké úkoly PČR jsou pro Vás nejzásadnější?

(Příslušník PČR č. 1) Mezi nejzásadnější úkoly PČR si myslím, že patří udržení veřejného pořádku, dohled nad BESIP a hlavně preventivní působení na občany ve vztahu k dodržování zákonů.

Otázka č. 5 Co konkrétně Vy děláte pro zajištění ochrany veřejného pořádku?

(Příslušník PČR č. 1) Já konkrétně se snažím lidem ve svém okolí jít příkladem a na své osobě jim dokázat, že lze v našem státě žít, dodržovat zákony a mít se dobře. Při výkonu služby působit, jako pomyslná hranice, za kterou jít nelze. Dávám lidem najevo, že zákony platí pro všechny a jejich dodržování je nutností. Při své práci se nebráním odbornému poradenství a nebráním se vyslechnout i běžné starosti všedního dne. Lidé ve mně mají důvěru a nebojí se požádat o pomoc, a to je důležité.

Otázka č. 6 Znáte své pravomoci z hlavy nebo potřebujete při nějakém zásahu nahlédnout do zákona?

(Příslušník PČR č. 1) Většinu svých pravomocí znám za dobu služby z hlavy, ale pokud potřebuji něco přesně specifikovat do úředních záznamů, potom používám zákony a jejich přesné znění.

Otázka č. 7 Jsou pravomoci, kterými disponujete dostatečné k zabezpečení ochrany veřejného pořádku?

(Příslušník PČR č. 1) V rámci výkonu služby si myslím, že pravomoci, kterými disponuji při ochraně veřejného pořádku, jsou dostatečné. Vždy se mi podaří dosáhnout účelu sledovaného při služebním zákroku zákonným způsobem.

Otázka č. 8 Jaké pravomoci během své pracovní doby využijete?

(Příslušník PČR č. 1) Při výkonu služby nejčastěji využívám pravomoci dané příslušníkům PČR ze zákona 273/2008 Sb. o PČR – konkrétně, kontrola totožnosti, kontrola vozidel a zákonné výzvy.

Otázka č. 9 Jaké donucovací prostředky nejčastěji používáte?

(Příslušník PČR č. 1) Z donucovacích prostředků nejčastěji používám přísný pohled, ale ten nelze zařadit do těch zákonných, to je spíše lidská rovina. Ze zákonem daných donucovacích prostředků jsou to nejčastěji hmaty a chvaty sebeobrany a dále výzva příslušníka PČR.

Otázka č. 10 Překročil jste někdy své pravomoci? Pokud ano, uveďte konkrétní případ.

(Příslušník PČR č. 1) Své pravomoci při výkonu služby nepřekračuji. Pokud účelu sledovaného služebním zákrokem nelze dosáhnout zákonným způsobem, nemůžeme si ji vynucovat jiným způsobem. Toto jednání u příslušníků PČR považuji za neprofesionální a nevhodné, jak jsem již řekl, zákony jsou stejné pro všechny.

9.2.2 Příslušník PČR č. 2

Otázka č. 1 Co Vás vedlo k tomu, že jste se stal příslušníkem Policie České republiky?

(Příslušník PČR č. 2) Stal jsem policistou kvůli rodinné historii.

Otázka č. 2 Jak dlouho jste ve služební poměru?

(Příslušník PČR č. 2) Ve služební poměru jsem již 15 let.

Otázka č. 3 U jakých útvarů jste kromě momentálního sloužil?

(Příslušník PČR č. 2) U jiného útvaru jsem nesloužil. Momentálně sloužím na dopravní policii a jsem ve vedoucí pozici.

Otázka č. 4 Mohl byste říci, jaké úkoly PČR jsou pro Vás nejzásadnější?

(Příslušník PČR č. 4) Pro mě je nejzásadnější úkolem určitě dozor na bezpečnost.

Otázka č. 5 Co konkrétně Vy děláte pro zajištění ochrany veřejného pořádku?

(Příslušník PČR č. 2) Já konkrétně řídím a vysílám hlídky.

Otázka č. 6 Znáte své pravomoci z hlavy nebo potřebujete při nějakém zásahu nahlédnout do zákona?

(Příslušník PČR č. 2) *Nikdo neví vše, ale v tom co dělám, jsem si jistý, pokud ne, podívám se.*

Otázka č. 7 Jsou pravomoci, kterými disponujete dostatečné k zabezpečení ochrany veřejného pořádku?

(Příslušník PČR č. 2) *Řekl bych, že spíše ano.*

Otázka č. 8 Jaké pravomoci během své pracovní doby využijete?

(Příslušník PČR č. 2) *Žádné vůči občanům maximálně podání vysvětlení (vedoucí pozice).*

Otázka č. 9 Jaké donucovací prostředky nejčastěji používáte?

(Příslušník PČR č. 2) *Žádné.*

Otázka č. 10 Překročil jste někdy své pravomoci? Pokud ano, uveďte konkrétní případ.

(Příslušník PČR č. 2) *Samozřejmě, že ne ☺*

Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo analyzovat úkoly a pravomoci příslušníků Policie České republiky. Vedlejším cílem bylo za použití metody dotazování a techniky řízených rozhovorů provedených s příslušníky PČR, obvodního oddělení Úněšov zjistit, zda jsou jejich pravomoci dostatečné, aby byli schopni plnit úkoly v oblasti veřejného pořádku.

Teoretická část byla zaměřena především na úkoly a pravomoci příslušníků policie, ale objevily se zde i jiné kapitoly: ústava, listina základních práv a svobod, bezpečnostní politika a bezpečnostní systém. V této části byla obecná charakteristika PČR, vymezení úkolů PČR, stanovené pravomoci a porovnání německé a české policie. Cílem bylo analyzovat úkoly a pravomoci příslušníků, tento cíl byl jednoznačně splněn, jelikož došlo k vymezení a podrobné charakteristice všech úkolů a pravomocí příslušníků.

Empirická část se zaměřila především na dostatečnost či nedostatečnost pravomocí příslušníků policie. Tato část byla zkoumána prostřednictvím vědeckých metod, a to dotazníkovým šetřením a řízenými rozhovory. Abych tuto problematiku mohla objektivně zhodnotit, tak se dotazníkové šetření zaměřilo na respondenty (občany) a řízené rozhovory na policisty.

Výsledkem dotazníkového šetření je to, že podle respondentů jsou pravomoci příslušníků k ochraně bezpečnosti veřejného pořádku dostačující. V tomto dotazníkovém šetření převažují ženy. Největší skupinou dotazovaných byla věková kategorie ve věku 40 – 50 let, kterých bylo 30, druhou největší skupinou byla věku nad 50 let, kterých bylo 24. Ve věku 30-40 let se účastnilo pouze 6 respondentů. Dle mého názoru je věková kategorie ve věku 40 -50 let a nad 50 let pro tento dotazník perfektní, jelikož je to skupina lidí, která si již prošla různými období a mají četné životní zkušenosti. Dotazovaní respondenti se sice necítí bezpečně v místě svého bydliště, ale jsou spokojeni s činností policie, jak v místě svého bydliště, tak i s činností police jako celku. Výbornou zprávou takové je to, že se nesetkali s negativním přístupem ze strany policisty. Dále dotazovaní respondenti vědí, jaké pravomoci má policista (tím lépe mohou hodnotit). V rámci ochrany veřejného pořádku vnímají respondenti pravomoc (omezení osobní svobody formou zajištění) pozitivně. Na otázku, zda měli někdy pocit, že policista překročil své pravomoci, odpověděli, že takový pocit spíše neměli. Mnoho respondentů vnímá jako negativní stránku policie neochotu a nezájem. I když tato negativní stránka nevypovídá o

policii nic dobrého, tak si myslím, že by bylo daleko horší, kdyby respondenti vnímali za negativní stránku spíše ostatní vyjmenované.

Výsledkem řízených strukturovaných rozhovorů je to, že dle dotázaných příslušníků jsou jejich pravomoci dostatečné k zajištění ochrany veřejného pořádku.

Hypotézu jsem svou bakalářskou prací naplnila.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ANTUŠÁK, E., KOPECKÝ, Z. *Krizový management: úvod do teorie*. Praha: Oeconomica, 2005. ISBN 80-245-0951-2.
2. BANDŽAK, J., ČANDÍK, M. *Management a podnikové vzdělávání v teorii a v praxi: sborník odborných prací*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010. ISBN 80-87472-02-6.
3. ČERMÁK, M. *Bezpečnostní příprava*. Praha: Armex, 2012. ISBN 978-80-87451-20-5.
4. DVOŘÁČEK, Z. *Právní základy veřejného pořádku: (vybrané kapitoly)*. Praha: Armex, 2004. ISBN 80-86795-04-7.
5. FILÁK, A. *Základy teorie policejně-bezpečnostní činnosti II*. Praha: Police history, 2006. ISBN 80-86477-33-9.
6. GERLOCH, A., HŘEBEJK, J., ZOUBEK, V. *Ústavní systém České republiky: Základy českého ústavního práva*. Praha: Prospektrum, 1994. ISBN 80-85431-85-8.
7. CHROBÁK, J. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-539-2.
8. JIRÁSEK, J. *Ústavní základy organizace státu*. Praha: Leges, 2013. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-57-1.
9. KOPAL, J. *Občan, zákon a policie*. Brno: Ekologický právní servis, 2001. ISBN 80-86544-02-8.
10. MACEK, P., ZÁMEK, D. *Policie a hromadná narušení veřejného pořádku*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2007. ISBN 978-80-7251-264-5.
11. MACEK, P. *Pořádková činnost policie: obecná část*. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9.
12. MALAST, J., SVOBODA, K. *Průvodce světem práva*. Vydání čtvrté, aktualizované. Praha: Eduko, 2020. ISBN 978-80-88057-78-9
13. MATES, P., HORZINKOVÁ, E., RAJMAN, J. *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009*. Praha: Linde, 2009. ISBN 978-80-7201-743-0.
14. NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-195-3.

15. PŘIBÁŇ, J., AGHA, P., BĚLOHRADSKÝ, V. et al. *Lidská práva: (ne)smysl české politiky?*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2015. Sociologické aktuality. ISBN 978-80-7419-230-2.
16. SCHELLE, K., BEŇA, J., TAUCHEN, J. *Ústava a ústavní systém meziválečného Československa*. Ostrava: Key Publishing, 2020. ISBN 978-80-7418-330-0
17. SLÁDEČEK, Vladimír. *Ústava České republiky: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-590-9.
18. ŠKODA, J. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-160-1.
19. ŠIMÍČEK, V., DANČÁK, B. *Základní lidská práva a právní stát v judikatuře ústavních soudů*. Brno: Masarykova univerzita, 2000. Sborníky. ISBN 80-210-2451-8.

Elektronické zdroje

- Ministerstvo zahraničních věcí *Bezpečnostní politika státu* [online]. 2023 [cit. 2023-02-22] Dostupné z WWW. <<https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-politika-statu.aspx>>
- Gesetz über die Aufgaben und Befugnisse der Bayerischen Polizei (Polizeiaufgabengesetz – PAG) [online]. 1990 [cit. 2023-02-24] Dostupné z WWW. <<https://www.gesetze-bayern.de/Content/Document/BayPAG/true>>
- Strafprozeßordnung (StPO) [online]. 1987 [cit. 2023-02-24] Dostupné z WWW <<https://www.gesetze-im-internet.de/stpo/BJNR006290950.html>>

Zdroje obrázků

- Obrázek č. 1 - praporčíci. *Policie České republiky* [online]. 2015 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/policejni-hodnosti-2015.aspx>
- Obrázek č. 2 - důstojníci. *Policie České republiky* [online]. 2015 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/policejni-hodnosti-2015.aspx>
- Obrázek č. 3 - generálové. *Policie České republiky* [online]. 2015 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/policejni-hodnosti-2015.aspx>

Seznam zkratek

PČR – Policie České republiky

ČR – Česká republika

Tzv. – takzvaně

TČ – trestný čin

Seznam obrázků a grafů

Obrázek č. 1 (zdroj: Policie ČR)

Obrázek č. 2 (zdroj: Policie ČR)

Obrázek č. 3 (zdroj: Policie ČR)

Graf č. 1 – Pohlaví respondentů (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 2 – Věk respondentů (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 3 – Vzdělání respondentů (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 4 – Místo bydliště (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 5 – Bezpečnost v místě bydliště (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 6 - Činnost PČR v místě bydliště (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 7 – Činnost PČR (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 8 – Negativní přístup policisty (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 9 – Oznámení události (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 9a – Spokojenost s vyřešením (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 10 – Porušení zákona (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 11 – Pokuta za porušení zákona (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 12 – Pravomoci policisty (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 13 – Základní lidská práva (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 14 – Prokázání totožnosti (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 15 – Vykázání osoby (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 16 – Omezení osobní svobody formou zajištění (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 17 – Omezení osobní svobody formou zadržení (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 18- Překročení pravomocí (zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 19 – Negativní stránka PČR(zdroj: vlastní šetření)

Graf č. 20 – Úkoly PČR(zdroj: vlastní šetření)

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Dotazník

Přílohy

Příloha č. 1

DOTAZNÍK

Vážený respondent,

jmenuji se Petra Jíšová a jsem studentkou oboru Bezpečnostně právní činnost na Vysoké škole evropských a regionálních studií. Ráda bych Vás požádala o vyplnění tohoto dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce, jež se zaměřuje na Úkoly a pravomoci příslušníků Policie České republiky. Vaše odpovědi jsou anonymní a slouží pouze ke zpracování mé bakalářské práce. Zjištěné informace budou sloužit pouze pro účely výzkumné části mé bakalářské práce, proto Vás prosím o pravdivé odpovědi. Vyplňování dotazníku zabere několik minut. U otázek zakroužkujte jednu odpověď, pokud není stanoveno jinak. Děkuji za Váš čas při vyplňování dotazníku.

Petra Jíšová

1. Jaké je Vaše pohlaví?

- a) žena
- b) muž

2. Kolik je Vám let?

- a) 20 -30
- b) 30-40
- c) 40-50
- d) nad 50

3. Jaké je Vaše nejvýše dosažené vzdělání?

- a) základní
- b) středoškolské bez maturity/vyučen
- c) středoškolské s maturitou
- d) vyšší odborné
- e) vysokoškolské

4. Jaké je místo Vašeho bydliště?

- a) město
- b) vesnice

5. Cítíte se v místě Vašeho bydliště bezpečně?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

6. Jste spokojen/a s činností Policie ČR v místě Vašeho bydliště?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) ne

7. Jste spokojen/a s činností Policie ČR (jako celek)?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) ne

8. Setkal/a jste se Vy nebo Váš blízký někdy s negativním přístupem policisty?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

9. Oznamoval/a jste někdy nějakou událost?

- a) ano
- b) ne

- **Pokud jste oznamoval/a nějakou událost na Policii ČR, byl/a jste spokojen/a s vyřešením?**

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše
- d) ne

- 10. Porušil/a jste někdy vědomě zákon? (jízda na červenou, chůze na červenou, jízda bez bezpečnostního pásu....)**

- a) ano
- b) ne

- 11. Dostal/a jste někdy pokutu za porušení zákona?**

- a) ano
- b) ne

- 12. Víte, jaké pravomoci má policista?**

- a) ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) ne

- 13. Víte, čím jsou garantována základní lidská práva?**

- a) ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) ne

14. Vyzval Vás příslušník PČR k prokázání totožnosti?

- a) ano
- b) ne

15. Policista je oprávněn vykázat osobu, která se dopouští ve svém obydlí násilí na druhé osobě, na dobu 10 dnů. Je to dostačující?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) ne

16. Pravomocí policisty v rámci ochrany veřejného pořádku je omezení osobní svobody formou zajištění. Vnímáte tuto pravomoc pozitivně nebo negativně?

- a) pozitivně
- b) negativně

17. Policista je oprávněn omezit osobu na osobní svobodě formou zadržení na dobu 24 hodin. Měla by tato doba být kratší, delší nebo zůstat stejná?

- a) kratší
- b) delší
- c) zachovat aktuální dobu (24 hodin)

18. Měl/a jste někdy pocit, že policista překračuje své pravomoci?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

19. Co vnímáte jako negativní stránku Policie ČR?

- a) neochotu a nezájem
- b) neprofesionalitu
- c) úplatnost

- d) nespravedlnost
- e) neslušné či neetické chování
- f) žádné negativum

20. Vyberte tři úkoly PČR, které vnímáte jako nejdůležitější.

- a) chránit bezpečnost osob a majetku
- b) spoluúčast při zajišťování dohledu nad veřejným pořádkem (spoluúčast s obecní policií)
- c) boj proti terorismu
- d) odhalování trestných činů a zajištění jejich pachatele
- e) vyšetřování trestných činů
- f) zajištění ochrany státních hranic
- g) zajištění ochrany ústavních činitelů
- h) dohled na bezpečnost a plynulost silničního provozu
- i) odhalování a projednávání přestupků